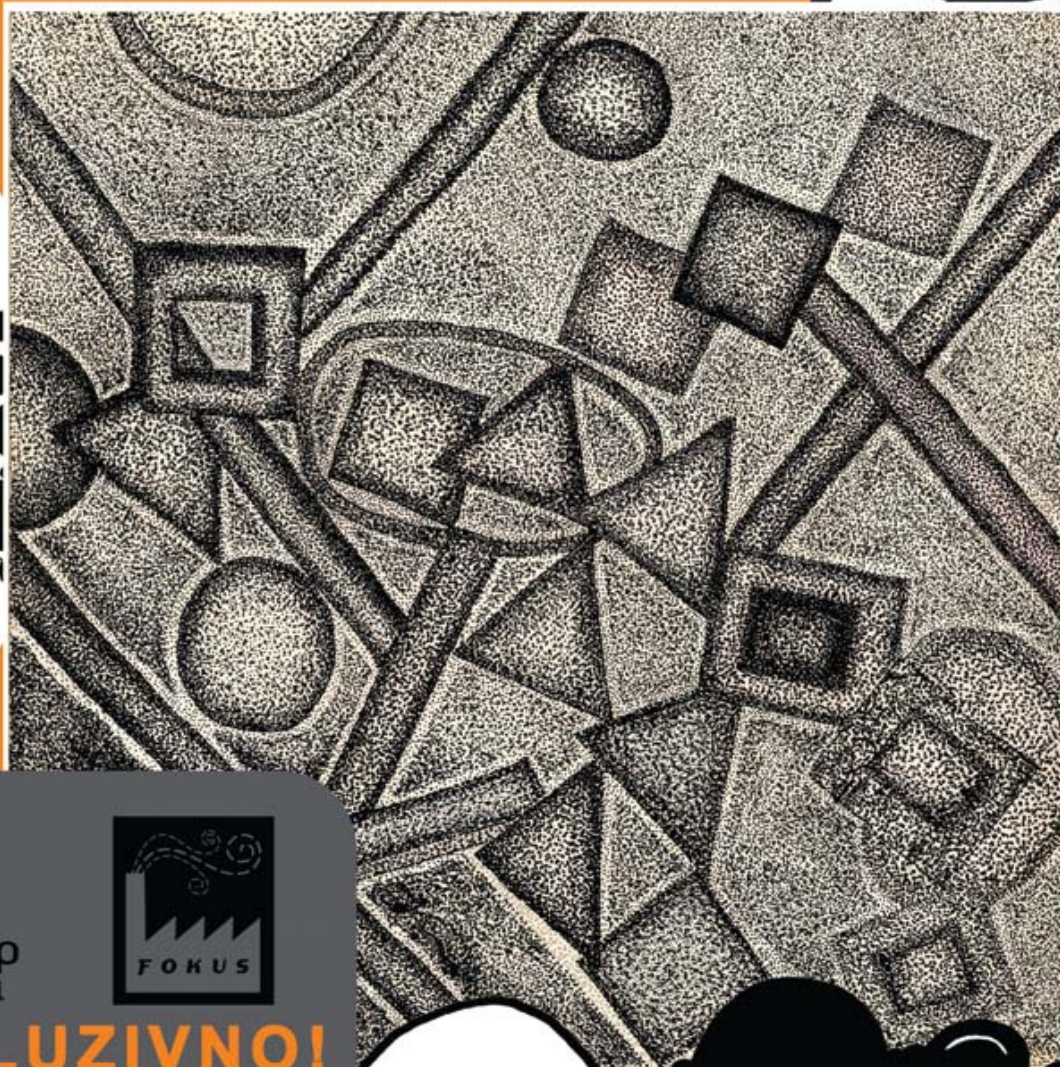

Maj 2011.

POLIINFO

list učenika i profesora Politehničke škole - a Politechnikai iskola tanulónak és tanárainak lapja

9

EKSKLUZIVNO!

intervju:
Marko Šelić
Marčelo

GYŐRI DOROTTYA:
Eastwick
boszorkányok

Ivet Stojanović:
Bili smo u Petnici

PARANORMAL

Sava Halugin • Mačas Murenji • Viktorija Šimon Vuletić

profesor: Koja knjiga te je posebno dotakla?
učenik: Dotakla me je svaka koju sam uzela u ruke.

učenik. Antigona je poštovala nepismene božanske zakone...

učenik: Kad mumija umre...

profesor: Gde se danas koristi latinski jezik?

učenik: U gimnaziji...

profesor: Ko želi postati član biblioteke?

učenik: Ja želim postati milioner!

učenik: Srpski pesnik avangarde, Oskar Davinčo...

profesor: Šta je neimar?

prvi učenik: Onaj koji nema ime.

drugi učenik: Onaj koji ništa nema.

profesor: On je bio grozni,
ovaj, prozni pisac...

profesor: Ovo je pesma sa
motivom mrtve drage, pesma o
idealnoj ljubavi...

učenik: Pa, normalno da je
ta ljubav idealna, kad je
jedno od njih dvoje mrtvo...

Sadržaj / Tartalom

POLIINFO

OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

4 - 7 str.

ZNANJE PUTOVANJE - UTAZÁSOK

8 - 9 str.

PEDAGOŠKO ČOŠE - PEDAGÓGUS SZEMSZÖGBŐL

10 - 11 str.

KULTURA - KULTÚRA

12 - 17 str.

SLOBODNO VREME - SZABADIDŐ

20 - 23 str.

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

24 - 27 str.

ARHITEKTURA - ÉPÍTÉSZET

28 - 29 str.

PRIČAM VAM PRIČU - ELMONDOM A MESÉMET

30 - 31 str.

SPORT - SPORT

32 - 33 str.

MOJE SELO VESELO - ÉN VIDÁM FALUCSKÁM

34 - 35 str.

glavni i odgovorni urednik, urednik redakcije na srpskom jeziku: **Branka Jovićić**
lektor i korektor tekstova na srpskom jeziku: **Dijana Krtnić**
lektor i korektor tekstova na mađarskom jeziku: **Zita Kalman Cvijin**
tehnički urednik: **Tihomir Zoraje**
grafički dizajn, prelom i montaža: **Mirjana Mitrić, Tihomir Zoraje**
naslovna strana: **Mirjana Mitrić, Zita Šuhajda**
fotografija: **Ivana Mamužić**
unos teksta: učenici i profesori Politehničke škole
štampa: Grafička radionica Politehničke škole
Tiraž: 500 primeraka
e-mail: politehnickasu@hotmail.com
sajt škole: www.politehnickasu.edu.rs

Štampano: maja 2011. godine

Sponzori:

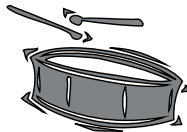
OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

POLIINFO

ZVONU JE ODZVONILO!

Поред свих новина које су се током ове школске године десиле у нашој школи, једна посебно упада у очи, пардон, уши! Рески и мрски тон звона у Политехничкој школи отишао је у аудио- историју, а заменили су га звуци популарне музике који допиру са разгласних уређаја постављених у свакој учионици школе. Постављање ових уређаја омогућило је лакши и бржи пренос различитих вести и обавештења. Ипак, неке вести, оне на које смо посебно поносни, завређују да се онако по старински, добонамерски разгласе по целом граду, јер радост се, као и љубав, кажу, умножава кад се дели...

Ово нам је прилика...

Pekarupja

PRVI U GRADU!

Logička igru „Doris“ Zdravka Živkovića najbolja je, kažu, na svetu, a učenici naše škole najbolji su u gradu u slaganju ove mozgalice!

Ne edukativno-zabavnom susretu “Festival pameti” održanom početkom decembra u Srednjoj tehničkoj školi “Ivan Sarić” u organizaciji autora slagalice Zdravka Živkovića, ekipa iz naše škole je u konkurenciji učenika iz Gimnazije „Svetozar Marković” i učenika iz Srednje tehničke škole „Ivan Sarić”, osvojila je 1. (i slovima: prvo) mesto! Pobedničku ekipu činili su Goran Pletikosić, Aleksa Bijelić i Aleksandra Dragić, sve učenici naše škole, ljube ih mentore (Ivana Sekulić i Lidija Tikvicki, profesorice matematike). Osim što su sebi podigli samopouzdanje i izmamili osmeh na lica svojih profesora, daci su dobili i priliku da odu u finale u koje će ući 60 srednjoškola iz dvadeset vojvodanskih gradova, a pobednicima će biti pružena šansa da odu na skup rekreativnih matematičara u Ameriku...

Tako je to-kad si pametan i vredan, ni Amerika nije daleko!

Pobednička ekipa Politehničke škole

Reodakcija

A POLITECHNIKAI ISKOLA KIEMELKEDŐ SIKERE AZ IRODALMI VETÉLKEDŐKÖN

Fehér Lilla, Fehérvári Csilla, Nagy Gergely VT 2/2 és Fehér Henrietta és Jagodity Natália AT 3/2 csapata a Kosztolányi Dezső Irodalmi versenyen a 20 csapat közül a gimnazistákat is megelőzve első lettek. Felkészítő tanár: Máté Emese

Szabó Réka GFT 3/8 a X. Mondaolvasó versenyen harmadik helyezett ért el. Felkészítő tanár: Cvijin Kálmán Zita.

Szerkesztő

POLIINFO

OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

BILI SMO U PETNICI

Istraživačka stanica Petnica postoji od 1982. godine, a za to vreme kroz nju je prošlo oko 250.000 daka i studenata iz Srbije i inostranstva. Ponosni smo što su ove školske godine zimske seminare u ovom čuvenom naučno-istraživačkom centru pohađali i učenici Politehničke škole-Ivet Stojanović i Radoš Milenković iz TPA 2/11 odeljenja i Stefanija Dordević iz TPA 3/11 odeljenja.

Petnica je genijalna stvar za sve one koji žele da nauče nešto novo, steknu nova iskustva, informacije i nove prijatelje, ali i da nauče sami da se snalaze, razmišljaju i odlučuju. Programi stanice obuhvataju širok spektar oblasti i disciplina u okviru prirodnih, društvenih i tehničkih nauka, kao što su: biologija, geologija, fizika, psihologija, lingvistika, astronomija, elektronika, arheologija, biomedicina, primenjena fotografija itd. Seminari se održavaju u nekoliko termina tokom zime, proleća, leta i jeseni svake godine. Svaki seminar karakteriše drugačiji princip rada, ali se uglavnom objedinjuju teorijska predavanja, provere znanja i radovi na terenu povezani s razgovorima i vežbama kroz koje mi, kao novi polaznici, upoznajemo sve strane naučne discipline za koju nas, na osnovu autobiografije i literarnog rada na zadatu temu smatraju najrelevantnijim. Ove godine sam se prvi put oprobala u Petnici kao mladi polaznik seminara geologije. Boravila sam u stanici nepunih šest dana, ali sam ipak i za to relativno kratko vreme stekla ogromno znanje i iskustvo

Istraživačka stanica Petnica tokom godine organizuje zimske, prolećne, letnje i jesenje seminare. Nakon zimskog seminara, prolazak na dalje seminare svako za sebe obezbeđuje seminarškim ili naučnim radom. Pohađala sam seminar iz arheologije. Naučila sam mnogo o arheologiji i upoznala neke veoma zanimljive osobe. Trenutno pišem seminarski rad za prolazak na treći seminar. Nadam se da ću biti primljena, jer bi mi to mnogo značilo. Preporučujem Petnicu svima koji žele da prošire svoja znanja i bave se naučnim istraživanjima.

Stefanija Dordević TPA 3/11

Mladi istraživači u Petnici

neprocenjive vrednosti. Princip rada u stanici je na znatno višem nivou od uobičajenog rada u školama. Intenzivan je, naporan i težak, ali mnogo interesantan. Iziskuje veliku dozu strpljenja, istrajnosti i želje za radom i istraživanjem. Mi geolozi, od prvog do poslednjeg dana, odslušali smo oko petnaest predavanja od kojih je svako trajalo tri-četiri sata, o temama poput seizmologije, stena, minerala, tektonike, fosila i sl... Osim pomenutog, radili smo razne vežbe i zadatke vezane za primenu geološkog kompasa, topografske karte i gradu i nastanak stena. U cilju da svako od nas maksimalno ovlada metodologijom istraživačkog rada, tj. da nauči kako da formuliše i pripremi naučne projekte, dobili smo po tri teme koje je do poslednjeg dana trebalo da realizujemo i predstavimo pred profesorima i mentorima koji su konstantno pratili svaki naš korak.

Ivet Stojanović iz TPA 2/11 (desno) u Petnici

U Petnici sam pohađao seminar iz psihologije. Svaki dan u Petnici počinje isto, ali uvek donosi novi izazov. Predavači su vrhunski i tokom predavanja se često šale, što predavanja čini interesantnijim. Tema o kojima pričaju su zanimljive, ali smatram da se, uz dovoljno truda, sve to može naučiti i kod kuće. Ipak, smatram da treba otići u Petnicu, ako ne zarad informisanosti, onda zbog iskustva.

Radoš Milenković TPA 2/11

Ivet Stojanović TPA 2/11

OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

POLIINFO

NAUČI DA PROMENIŠ BUDUĆNOST

Politehnička škola je u saradnji sa međunarodnom studentskom organizacijom AISEC početkom drugog polugodišta, realizovala projekat na temu „Nauči da promeniš budućnost“. U okviru kreativnih radionica, učenici su dobili mogućnost da potpuno besplatno uče o kulturi i običajima drugih naroda i da se uče timskom radu i liderstvu i to na engleskom jeziku. Članovi AISEC-a, Zese i Felipe, studenti iz Brazila i Jen, studentkinja iz Kine, prvi put su bili u Srbiji kako bi promovisali ovu organizaciju i liderstvo. Poželeli smo da sa njima porazgovaramo...

Šta je cilj ovih radionica?

Zese:
Radionice koje radimo u Politehničkoj i ostalim školama imaju za cilj da promovišu liderstvo. Trudimo se da učenike upoznamo sa stvarima koje ne uče u školi, a koje mogu da primene u životu. Učimo ih nečemu što nije tehničko znanje, već emotivno.

Felipe:
Cilj je da i vi, daci, i mi, predavači, postanemo bolji ljudi, da učimo drugu i da budemo učeni.

Jen:
Radi se o komunikaciji i o upoznavanju sa drugim kulturama. Kroz igre pokušavamo da vas naučimo kako da vodite bolji život.

Koje su sličnosti srpskih i brazilskih/kineskih učenika ili studenata?

Zese:
Ni jedni ni drugi ne vole da idu u školu. Ja ne volim školu, jer nas uče tehničkom znanju, mislim da nam treba mnogo više od toga. Želite da znate šta možete da postignete u poslovnom ili privatnom životu. To su sličnosti svih učenika na svetu, da žele više.

Felipe:
Kada sam stigao iz Brazila, mislio sam da ću naići na drugačije ljude, ali sam primetio da su, u stvari, isti. Jedina razlika je to što ne pričamo istim jezikom. I vi volite da idete na žurke, da pijete, da se zabavljate. Vičevi su slični, imamo slične besmislene viceve, poput onog sa brojevima. Između ostalog, srpski i brazilski učenici fizički liče.

Jen:
U početku sam mislila da su ljudi ovde jako zauzeti i da puno uče, ali nije tako! Kažu da će učiti, ali onda odu na „pauzu“; spavaju, jedu i idu na fejsbuk. U Kini ljudi ustaju u šest ujutru, odu u biblioteku oko sedam, uče, i dođu kući oko jedanaest uveče. Čini mi se da su kineski studenti mnogo vredniji, ali svejedno, ljudi su ovde jako dobri i lepo se provode.

Šta možete da radite ovde što ne možete kod kuće?

Zese:
Mislim da je bolje pitanje šta ne mogu da radim ovde što mogu kod kuće. U Brazilu živim sam tako da sam slobodan da radim šta god hoću, kad god i gde hoću. Takođe, ono što jedemo je mnogo drugačije, kao, na primer, burek, koji mi se baš svidelo. Ovdje se družim sa drugim ljudima, ali radimo iste stvari. Idemo na kafu, na žurke, igramo poker, gledamo filmove...

Felipe:
Ovde se klubovi i kafetiere ranije zatvaraju tako da dolazim kući mnogo ranije, što je dobro, jer se više naspavam. U Brazilu sam navikao da dolazim kući u osam ili devet ujutru. Živim sam, tako da sam slobodan da radim šta želim. Još jedna stvar koju radim ovde je

šetnja po gradu. U Brazilu vam, ako želite pegde da idete, treba auto, autobus ili voz. Ovdje provodim vreme sa Žesecom, Jen, sa ljudima iz radionice i doma. Imam i devojku ovde.

Jen:
Ovde sam prvi put izašla uveče u klub. U Kini nije normalno da devojka izlazi, da pije ili puši, ali ipak postoje devojke koje to rade. Izlazak je bio, kao što za mnoge stvari kažem, prihvatljiv. Nije bio loš, samo je bilo novo iskustvo. Još jednom sam izašla, kad sam bila u Novom Sadu, ali tada nisam znala gde idem. Drugarica me je prevarila. Da sam znala, ne bih išla. Subotica se razlikuje od velikog grada iz kakvog ja dolazim. Manja je gužva i ne mora mnogo da se žuri. Ovdje je mnogo mirnije.

Zese, Felipe i Jen drže su kreativnu radionicu u našoj školi

Šta je potrebno da se postane član AISEC-a i kakva je potrebno biti osoba da bi se uspešno radile radionice?

Zese:
Za početak, treba da budete student. Možete da se učlanite već na prvoj godini studija. Idete na razne intervjue koji nisu baš laki i veoma su profesionalni. Morate biti otvoreni da biste mogli da prihvatite druge kulture. Morate da imate pozitivan stav prema srednjoškolcima ako želite da pričate sa njima. Takođe, oni žele da pričaju sa vama i da podelite svoja iskustva tako da treba da znate kako da slušate i morate da znate kako da se nosite sa pitanjima o našoj i vašoj državi. Ako bi trebalo da istaknem nešto, to bi bilo slobodniji i sposobnost da se prihvate razlike.

Felipe:
Da biste se učlanili u AISEC, morate biti spremni da se menjate, jer AISEC promovise vodstvo i akciju. Treba da budete dovoljno ljudi da izadete iz svoje sigurne zone, da učinite svoju neugodnu zonu ugodnom. Potrebno je da budete čovek.

Jen:
Ja sam se jako trudila da postanem član AISEC-a, skoro dve godine sam se spremala. Sada sam jako ponosna što sam deo te organizacije. AISEC mi je pomogao da budem bolja osoba stavljajući me u čudne situacije koje inače ne bih mogla da iskusim u životu. Kada puno putujete upoznajete, i ljude koji su loši, ali to je ono što nas čini boljim i što nas tera da budemo bolji. Jako mi je drago što mi je AISEC omogućio puno putovanja, uvek se jako lepo provedem. Da biste postali član AISEC-a, potrebno je da budete pozitivni.

Natalia Cvik GFT 47

POLIINFO

OKO ŠKOLE - AKTUALITÁSOK

INTERVJU: MAČAŠ MURENJI, PROFESOR MUZIČKOG VASPITANJA

VOLIM MUZIKU I PECANJE

Mačaš Murenji, dirigent i profesor muzičkog vaspitanja u Politehničkoj školi, ali i u drugim subotičkim srednjim školama, ove godine proslavio je trideset pet godina umetničkog rada, a to je više nego dobar povod za intervju...

Koju muziku slušate u slobodno vreme?

Zavisio od mog raspoloženja. Ako sam nerasplošten, onda veselo. Kad ne mogu da odlučim da li ću slušati rokenrol ili pop rok, pustim Mocarta, jer jako volim klavirsku muziku, pogotovo Šopena. Ujutru ne volim mirnu muziku, pa uz kafu pustim MTV ili neki drugi kanal, pa ako mi se neka pesma sviđa, onda njom zaračim svoju okolinu. Inače, volim sve vrste muzike, sem ove „grandvizije“.

Da li pratite noviju muzičku scenu?

Pratim, ali sam razočaran. Čini mi se da je tehnika, što se muzike tiče, previse napredovala. Sve se zasniva na sintisajzer, na matricu, pa se na to peva. Po meni je najveći užitek slušati živu muziku. Po bendovima se oseća najveća praznina. Što se tiče Subotice, veliki sam fan grupe *Perpetuum Mobile*. Volim i grupu *Neverne bebe*, a moram pomenuti i sestre Kovač i Jeleni Tomašević. U novije vreme je zavladala narodna muzika. Da je u pitanju stara narodna muzika, ne bih imao ništa protiv.

Sa kojim muzičarima volite da radite?

Na prvom mestu bih spomenuo Dušana Svilara. On u Subotici nije mogao mnogo da postigne. Otišao je u *Grand* i tamo pokazao svoj kapacitet i zadivio svakog. Imamo mi još mnogo pevača. Spomenuo bih Ivana Dragić, Gordana Viđaković, Miksu Kostić, Stefana Vučkevića, Mirnu Radulović, a pohvalio bih i našu učenicu Anabelu Lukić, kao i Andreja Ademija, bivšeg učenika naše škole. *Junior Music Studio* radi fantastičnu stvar. Ljudi koji tamo rade su moji prijatelji i odlični muzičari. Tamo se dešava budućnost subotičkih muzičara.

Gde se, u muzičkom smislu, nalazi Subotica u odnosu na ostale evropske gradove?

Ne treba zaboraviti da Subotica još uvek ima svoju filharmoniju koja proslavlja sto tri godine svog postojanja i jedna je od četiri filharmonije u Srbiji. Ne može se porediti sa filharmonijama iz evropskih gradova, ali smo srećni što je uopšte imamo. Što se subotičkog hora tiče, imamo, pre svega *Promuziku*, hor koji je osnovan pre pedesetak godina. Imamo i mešoviti *Hor pravoslavne crkve*, *Hor Svetog Save*, razne crkvene horeve, *Zenski omladinski hor*... tako da smo, što se tiče horeva, vrlo dobri u državi i van nje.

Koji uspesi su Vam najdraži?

Ponosan sam na naš *Zenski omladinski hor*, pola Evrope smo prošli. Išli smo u Mađarsku, Bugarsku, Rumuniju, Ukrajinu, Rusiju, Belgiju, Austriju... Dobili sam i mnogo nagrada... Najdraža mi je nagrada koju smo dobili 1995. na *Svetskom festivalu omladinskih horeva*. Tamo je bilo 89 horeva, a mi smo osvojili 35. mesto. Dobili smo čast da nastupamo u *Boljšoj teatru* i nastupali smo u dvorani *Čajkovski* pred šest hiljada ljudi. Inače, sve koncerte sa orkestrom ili horom smatram uspehom. Posebno sam ponosan na poslednji projekat *ABBA Tribute Band*.

Da li Vam se sviđa rad u prosveti?

Sviđa mi se. Imam momenta kada ne shvatam decu ali, verovali ili ne, ja se u školama odmaram. Volim da radim sa decom, lepo se slažemo, pa uživam radeći u školi.

U čemu se razlikuje Vaš umetnički rad danas od onog pre tridesetpet godina?

Razlika je velika. U ono vreme se cenila umetnost. Danas se malo ulaže u nju, a ima dobrih umetnika. U ono vreme je bilo lakše, rad se cenio. Pre je bilo

mirnije, sada mora da se ulaže mnogo više energije i entuzijazma. Sada si uspešan ako ostvariš bar pola svojih ideja.

Koje muzičko delo biste voleli da ste VI komponovali?

Sva dela Mocarta i Beovena. Voleo bih da izvedem svako Beethovenovo delo. To je dramatika, to je igra. Voleo bih da sam komponovao *Bohém*, *Rigoletto*, *Odu radosti*, *Devetu simfoniju*. San mi je da postavim *Odu radosti* kad odem u penziju. Voleo bih da komponujem velika dela, ali zasad ostajem na narodnim delima i malim delima koje komponujem za svoju dušu.

Mačaš Murenji diriguje horom Politehničke škole

Koliko su ljudi danas zainteresovani za ozbiljnu muziku u odnosu na ranije godine?

Još uvek su ljudi zainteresovani. Subotica je oduvek imala divnu publiku. Međutim, danas ređko imamo prilike da slušamo takve izvođače.

Koje vrste umetnosti volite pored muzike?

Najviše volim slikarstvo, možda zato što sam se puno družio sa slikarima. Volim i vajanje, i ostale vrste umetnosti, ali slikarstvo će mi uvek biti na prvom mestu.

Sudrali ste u Sarajevu. Šta Vam je Sarajevo pružilo što Subotica nije, i obrnuto?

Pre svega, na Sarajevskoj akademiji sam studirao na dva odseka, teorijskom i dirigentskom. Kasnije sam radio u *Sarajevskoj operi*. Tu sam upoznao svet umetnosti. Upoznao sam veliki broj umetnika, od kojih su mi mnogi i danas prijatelji. U operi sam upoznao Gertrudu Munetić, Duška Bagarina iz sveta glume, imena iz pop roka, poput članova grupe *Indexi*, *Bijelo dugme*, *Teška Industrija* itd. Ipak, Subotica je moj grad i uvek joj se rado vraćam.

Kako porodica i prijatelji utiču na Vaš umetnički rad?

Kad nemaš pomoć porodice, ništa ne možeš, dšabe ti ideje. Prijatelja, nažalost, ima manje, ali je porodica najbitnija, ona ti daje volju.

Šta Vas oputa, a šta ne volite?

Pecanje me opušta. Pošto sam rođen u Bogojevu, na Dunavu, pecam od malena. Odrastao sam na selu. *Znam* šta je livada, šta su guske, a šta patke, iako ih treba i ne treba ganjati. Iako volim prirodu. Ne volim kada ljudi lažu i kada daju lažna obećanja. Više volim iskrenost i kada je čovek načisto sa onim čime raspolaže. Ne volim ni kada ljudi kukaju.

Kakvi su Vam planovi za budućnost?

Ako nemaš planove, nećeš uspeti. Plan uvek imam. Ići ću sa horom u Bugarsku na *Međunarodni festival hora, folkloru i igračkih društava*, već peti put. Sledeće godine opet koncert za dan zaljubljenih, a za pet godina oproštajni koncert na Trgu ili u sportskoj hali, da dodu moji prijatelji i publika. Tada ću da odem u penziju, a posle toga ću da pecam.

Natalia Cvik GFT 47

ПОХОД НА ФРУШКУ ГОРУ

Наша група неiskusних планинара је једног прохладног јутра ове школске године кренула у освајање врхова Фрушке горе. Авантура је почела поласком воза у преподневним сатима, али је воз, по обичају каснио у поласку.

У Сремеке Карловце стигли смо након четири сата, јер је воз ишао јако споро. Један деčko из купеа, наш сапутник, проваљно је у једном тренутку: "Толико споро идемо, да не би било штете када бисмо се преранили! Само би вратили воз на шпие, а ми бисмо наставили пут даље..."

Када смо стигли на одрециште, добили смо мало слободног времена које смо искористили за одмор и ручак или за поправљање торби од којих више није било вајде. Ми, неiskusни планинари, уместо да свој прелаг носимо сами, позвали смо такси да га однесе докле је могуће, а ми смо кренули лагано нешака да пређемо неких пет километара. Након тога, стигли смо до првог изазова. Требало је да се са силним торбама успемо до сментја, планинарског дома Стражилова. Запослени су нас срдично дочекали укусно, топлим вечером. Након тога смо организовали окупљање у ресторани дома. Забава се одужила до касно у ноћ, а после тога се наставила по собама.

Споменик Бранку Рабровићу

Планинарски дом Стражилова

После непреспаване ноћи, чекао нас је дуг и напоран дан. Кренули смо у освајање врха на ком се налази Бранков споменик. Чекао нас је јако дуг, блатав и клизав пут због којег је било и падова. Са врха се простире широк поглед на Банку. Неки су због оскудне воде и умора желели да се врате у планинарски дом. Упутили смо се у манастир Гретег, разгледали га, опскрбили се водом, а потом морали кренути назад, како нас не би ухватио мрак. У дом смо стигли тамо када је било време за вечеру. Након тога је уследила журка која је овога пута трајала краће, јер је дан био изузетно напоран. Следећег јутра кренули смо са Стражилова. Мало смо лутали по Карловима, а потом се упутили на железничку станицу. У повратку је воз ишао брже или нам се тако само чинило, јер смо имали жељу да што пре стигнемо кући.

И поред напора, на Фрушкој гори нам је било јако лепо и волели бисмо да понекад поново одемо на овакво или слично путовање.

Манастир Гретег

„ÓH, TE NYÜZSGÓ VÁROS, ÓH, ÁLMOKKAL TELI VÁROS!... TE ÓRIÁS VADON”

Római tér

Mindig is vágytam az utazásra, arra az érzésre, amit csak utazáskor élek át, talán ez a szabadság érzése...

Osztyákirándulás Olaszországba. Nem volt kérdéses, hogy megyek-e, s amikor érkezett az indulás időpontja, meglepően nyugodt voltam. Azt hittem izgatott leszek, de ellenkezőleg, inkább úgy éltam meg, mintha a sors könyvéből egy előre elolvasott fejezet elé néznék. Egyszerűen biztos voltam benne, hogy gyökereiben más lesz, mint amit eddigi életem folyamán tapasztaltam.

Az első olasz város, ahol elmondhatom, hogy először léptem olasz földre, Lido di Jesolo. Semmi különleges nem volt itt, tipikus turistaváros, sok hotel, étteremmel és butikok sorával, ám mégis valamiért különleges volt számomra. Lehet, hogy maga a tudat okozta ezt az érzést, a tudat, hogy ez messze van „othontól”. Habár mondani szokás, hogy az ember ott van otthon, ahol otthon érzi magát... Akkor én otthon voltam Olaszországban.

Nyilvánvaló, hogy az országnak óriási történelme van, ami visszanyúl az ókorba. Ez ragadott magával leginkább, az építészet. A modern és az ókori elemek olyan tökéletes harmóniával keverednek, hogy zökkenőmentesen át tudtam lépni a XXI. századból időszámításunk előtti időkbe.

Rómában nagy örömmre szabadidőt kaptunk, nem kellett a csoporttal tartani. Kettő nyakunkba vettük a több ezer éves várost, egy túristatérkép segítségével...

A fűtőkat díszes épületek övezik, melyekben nem győztünk számomra a legszebb élményeket. Annyi sok ember, nemzetiség, nyelv és vallás keveredése, a világ közepén éreztem magam. A szökőkút mellett egy nő énekelt. Olasz volt, ezt hallottam az akcentusán. Amikor körbenéztem magasan, elnéztem a többi

ember felett. Csak a környezetet figyeltem, s az ének, amit hallottam e közben... örökké velem marad az a pillanat!

Egy óriási ugrok előre. Firenzébe helyezem írásom időpontját, mégpedig a firenzei Dómot ismertetem. Bámulsó és hihetetlen, amit láttam. Több, mint négy évszázadon át építették, és ezt megérttem, mivel azt a részletességet, amit ezen a bazilikán produkáltak, csak idővel lehet véghezvinni. A kö úgy van formálva, mintha vajból vágták volna, a boltívek és a párkányok csipkézettek, a szobrok mérete egyszerűen lenyűgöző...

Firenze már az ókorban kereskedő és diákváros volt. A rengeteg közlekedési út és sétány mai napig is macskaköböl van kirakva. Mintha megállt volna az idő. El is hisznem, hogy az időben utazok, ha egy-egy villanyrendőr vissza nem zökkentene a valóságra. Csupán egy apró részletet ismerttem utazásaim során szerzett élményeimből. Én tudom, hogy vissza akarok térni ide, vagy akár más csodálatos helyekre, végére is, amit én láttam, az csak a jéghegy csúcsa...

Egy a sok római szökőkút közel

PEDAGOŠKO ČOŠE

POLIINFO

POLIINFO

PEDAGOŠKO ČOŠE

NASILJE RAĐA NASILJE

“Mržnja rađa mržnju, nasilje rađa nasilje. Nenasilje je oružje jakih.”

Mahatma Gandi

pisac: Larisa Gvozdenović, psihološkinja

Kada bih vas zamolila da upravo sada pokušate da se prisettite da li ste ikada prisustvovali nekom nasilnom događaju, siguran sam da ne bi bilo nikoga ko ne bi potvrdio da je u toku svog dosadašnjeg života učestvovao u nekom obliku nasilja, bilo kao izvršilac nasilja, bilo kao njegova žrtva, ili kao posmatrač, odnosno svedok nasilnog događaja. Škola je često popršte ovog stalno prisutnog, neželjenog pratioca ljudske

interakcije, gde se javlja u formi fizičkog, emocionalnog, socijalnog, ili sve češće pominjanog elektronskog nasilja, koje se odnosi na slanje poruka sa pretećim sadržajem putem socijalnih mreža, mobilnih telefona, ili postavljanja snimaka na kojima je učenik vređan i ponižavan, pa čak i fizički povređivan, na internet.

Veliki broj podataka potvrđuje da deca koja odrastaju u porodici u kojima postoji suviše zabrana i kažnjavanja jesu sklonija nasilju u odnosu na decu iz porodica u kojima se neguju tolerancija i razumevanje. Ukoliko pokušamo da razumemo uzroke nasilničkog ponašanja, treba istaći da se ono uči od najranijeg detinjstva, ugledanjem na uzore koje dete svakodnevno ima pred sobom, pre svega roditelje, grupu vršnjaka naročito uticajnu u periodu adolescencije, institucije čiji ono postaje deo tokom svog odrastanja, kao i sredstva masovnih komunikacija, među kojima danas dominiraju televizija i internet, modeli prezentovani slikom i rečju, ali koje dete ništa manje ne podražava u poređenju sa živim modelima u svom okruženju.

Čini se da su u školi od lako uočljivog fizičkog nasilja zastupljenije prikrivenije i suptilnije forme nasilja, koje se mogu svrstati u kategorije emocionalnog ili socijalnog nasilja. Tipične „žrtve“ školskog nasilja su učenice ili učenici koji na neki način „štrče“ i nekim se svojim osobinama ne uklapaju u grupu vršnjaka, ne uzvraćaju ukoliko ih neko napadne, već trpe i povlače se, fizički su slabija, preosetljiva, bojažljiva i povučena. Stoje sama na odmorima i gotovo ni

sa kim ne komuniciraju. Ne pripadajući nijednoj od „klika“ u odeljenju, ona su često izložena izrugivanju, podsmevanju, ponižavanju, ili težnji da se izoluju iz grupe. Usled svega ovoga ona trpe mnoge posledice, poput emocionalne patnje, nesanicе, izbegavanja škole, koju počinju da doživljavaju kao opasno i neprijatno mesto, kao i gubitak samopoštovanja i sigurnosti u sebe, što može potrajati do odraslog doba.

Nasuprot stereotipu o tipičnom učeniku „nasilniku“, koji podrazumeva dete muškog pola, fizički jače od svojih

Ovo ispitivanje pokazalo je da najčešćiji oblici nasilja u Politehničkoj školi u Subotici jesu oni koji bi se mogli klasifikovati kao emocionalno ili socijalno nasilje i kojima se nastoji učeniku verbalnim putem naneti emocionalna patnja, njegovim vređanjem ili ponižavanjem, odnosno izdavanjem iz grupe i pokušajem učenika „nasilnika“ da odvraći ostale učenike od učenika „žrtve“. U određenom stepenu zastupljeno je i fizičko nasilje, jer je 19% ispitanika/ca navelo da je bar jednom ili dvaput učestvovalo u udaranju, guranju, zatvaranju ili zaključavanju drugog učenika/ce u prostorju. 12% ispitanika izjasnilo se da su u školi više puta doživeli neki vid verbalnog nasilja od strane učenika, 27% ispitanika navodi da je više puta neko od učenika pokušavao da odvraći ostale učenike od njega, a 22% ispitanika navodi da su sami više puta ismevali ili vređali druge učenike. Takođe, prema učeničkim samoskazima, ispitivanje je pokazalo i pojavu verbalnog nasilja od strane nastavnika/ce prema učenicima i učenika prema nastavnicima, gde je 24% učenika/ca odgovorilo da je jednom ili dvaput doživelo neki vid verbalnog nasilja od strane nastavnika/ce, a 17% učenika/ca odgovorilo je da je više puta prisustvovalo situaciji u kojoj neko od učenika/ca vređao ili pretio/la nastavniku/ici.

vršnjaka, kome manjka saosećajnosti za druge, zbog čega ga se druga deca plaše i ne vole ga, danas dominira mišljenje da nasilni učenici imaju dovoljan broj bliskih odnosa sa svojim vršnjacima, s obzirom da se veoma često agresivni učenici međusobno drže i formiraju „klike“ dece koja su sklona tome da kinje druge učenike, pa tako čak ovakvi učenici „siledžije“ veoma često jesu omiljeni unutar vršnjačke grupe i imaju u njoj značajnu socijalnu moć, pa ponekada i njom dominiraju.

Nastavnici, kao i roditelji, oblikuju ponašanje učenika, jer im pružaju modele na koje se oni u mnogim situacijama ugledaju, pritom se prilagođavajući socijalnoj klimi koja dominira školom, a koju nastavnici dobrim delom kreiraju načinom svoga ophođenja prema njima. Naime, ostra disciplina i verbalna agresija, koje neki nastavnici ponekada

primenjuju kao osnovni način rešavanja problema discipline na času, dugoročno gledano imaju upravo suprotan efekat od namere da se postigne disciplina, jer podstiču kod dece, na osnovu principa podražavanja obrazaca ponašanja kojima su izložena u svom okruženju, obožavanje sile, surovu prirodu i nastrojenost tiraniji, a koji upravo dovode do eskaliranja nediscipline, pa i nasilništva u školi.

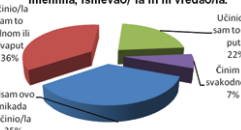
Iako se danas u školama primenjuju mnogobrojni programi za suzbijanje nasilja, usmereni na razvijanje atmosfere tolerancije i poštovanja različitosti, ukoliko želimo da uđemo u žarište problema, odgovor na pitanje kako zaustaviti začarani krug nasilja u školi podrazumeva nudjenje ispravnijih modela ponašanja na koje će dete moći da se ugleda i uvrsti ih u sopstveni repertoar ponašanja. Živimo u društvu kojim dominira kultura nasilja, nastala u društvenim previranjima, a promovisanje nasilja kroz sredstva masovnih komunikacija kao prihvatljivog obrasca ponašanja, problem je koji postoji u svim društvima, a ne

samo u našem. Da bi se promenili modeli ponašanja koji se nude detetu tokom njegovog odrastanja, neophodno je da se promeni sistem vrednosti koji dominira društvom. Naravno da je reč o promenama koje se ne mogu dogoditi preko noći. Ipak, zbog svega rečenog, ne bi trebalo da nas čudi pojava fenomena nasilništva među sve mladom decom, jer deca u sve mlađem uzrastu postaju konzumenti sredstava masovnih komunikacija, kao jednom od dominantnih izvora modela ponašanja na koje se ugledaju, a koja kontinuirano promovisu nasilje. Konačno, budimo iskreni prema sebi i zapitajmo se kakve modele ponašanja nudimo svojoj deci i čemu ih učimo, i pritom se podsetimo da nas ona konstatno posmatraju i upijaju ono što čuju i vide, kao i da ne usvajaju i ne podražavaju, kao što mnogi roditelji pogrešno misle, ono što im govorimo rečima, već ono što i sami radimo. Naša dela su ono što daleko više određuje razvoj njihovih ličnosti nego naše reči. Zapitajmo se kakva su naša dela!

Drugi učenici su me nazivali pogrđnim imenima, ismevali me ili vređali.

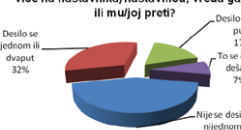
Nazivao/la sam druge učenike pogrđnim imenima, ismevao/la ih ili vređao/la.

Nastavnik/ica me je nazivao/la pogrđnim imenom, ismevao/la me ili vređao/la.

Da li se desilo da neko od učenika/učenica više na nastavnika/nastavnicu, vređa ga/je ili mu/joj preti?

Podatak o zastupljenosti verbalnog nasilja u Politehničkoj školi u Subotici, dobijen ispitivanjem tokom februara 2011. godine, kada je ovaj oblik nasilja konstatovan kao jedan od najčešćih. Ispitivački uzorak obuhvatio je 133 učenika oba pola, iz svih razreda i svih nacionalnih pripadnosti zastupljenih u školi.

Larisa Gvozdenović, psihološkinja

KULTURA - KULTÚRA

POLIINFO

POLIINFO

KULTURA - KULTÚRA

INTERVJU: Sava Halugin, vajar

PREKO SLIKE DO SKULPTURE

Време је великих одлука за оне који завршавају своје средњошколско образовање... Своју причу о самостизнавању и уметничком стасовању и сазревању, са нама је поделио чувени суботички вајар Сава Халуџин. Своје радове излагао је на великом броју изложби код нас и у свету, а за своје радове овећан је многим наградама и признањима. Бави се и педагошким радом на Високој школи за струковно образовање васпитача у Суботици.

Када сте у себи препознали жељу за уметничким стварањем?

Жељу за уметничким стварањем, мислим на цртање, сликање, па и касније вајање, препознао сам још у основној школи. Од тада се бар сећам, а изгледа и раније. Сестре су ми причале да сам још у обданишту уочавао детаље на фигурама, како људским, тако и животињским. Обично сам сликао призоре из свог дворишта, куће, са улице... Сећам се да су врло рано узимали моје радове за изложбе на којима сам често добијао награде.

Ви сте вајар, али се бавите и сликарством. У каквој су, по Вашем мишљењу, вези ове две уметности?

Завршио сам Академију ликовних уметности у Београду на вајарском смеру. Сем вајања, имали смо и цртање по живом моделу. Као вајара занимала ме је форма у ширем смислу, међутим, детаљи су ми били опсеесије које сам увек вешто усклађивао у обликовању скулптуре. Чини ми се да сам кренуо од

Сава Халуџин у свом стану са једном од својих нафракних скулптура

бојеног цртежа ка слици. Слика подразумева коришћење другачије технике у односу на цртеж. Волим да забележим своју идеју за скулптуру, као прво, димензионално радећи на папир, платну, лесониту, а касније тако забележене идеје преносим у три димензије, односно у скулптуру. Исти проблем решавам и у цртежу и у скулптури и зато волим да на својим изложбама заједно излажем и једне и друге радове. Понекад сам правно самосталне изложбе само слика, јер су многи критичари, као и ја, сматрали да се оне могу излагати као самостална дела.

Када сте открили љубав према скулптури?

Љубав према скулптури сам откривао спонтано, јер сам већ у почетку, изгледа, био доста спретан да моделујем и обликујем вајане површине. То ми се почело дешавати још у основној школи. Отац ми је обезбеђивао материјал и правно ми сталке на којима сам стварао.

Колико је времена потребно да би једна скулптура била израђена?

Да би се одређена скулптура израдила, потребна је тема, па и инспирација. Понекад сам инспирисан скулптуром великог формата. Радим их знатно брже него скулптуре мањег формата које траже више детаља и прецизности обраду фигуре. За које време ћете израдити скулптуру зависи и од материјала који користите. Камена скулптура се, по мени, најспорије прави и тражи доста рада, стрпљива и напора, јер је камен чврст материјал. Често радим и са глином. За израду скулптуре од глине потребно ми је знатно мање времена. Понекад започнем

Скулптура испред кафеа "Бос", центар града

Чесма, центар града

неку скулптуру, до пола урађену је напустим, па јој се после извесног времена поново вратим. Време је релативно. Понекад су ми боље оне скулптуре које сам брже урадио од оних које сам радио спорије.

Када стварате? Постоји ли посебан тренутак, део дана...

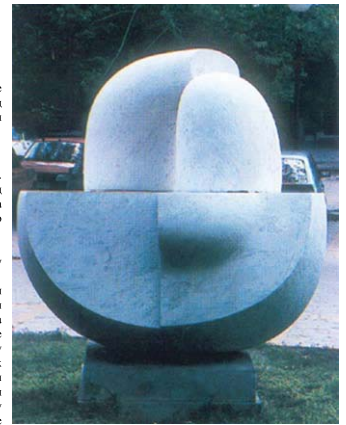
Стварам како дану, тако и ноћу, у зависности од инспирације. Немам одређено време које проводим у свом атељеу. Понекад без престанка радим по двестри месеца од јутра до мрака, а понекад напунтам атеље због путовања и важних изложби, како код нас, тако и у многим градовима Европе.

Бавите се и педагошким радом. Каква су Ваша искуства у раду са младима?

Одмах након Академије запослио сам се у више школа, јер нисам имао довољан број часова само у једној школи. Педагошким радом бавим се из посебних разлога. Пре свега, желим да пренесем сада већ велико искуство на младе и талентоване студенте. Моја искуства са младима су добра, студенти су знатно жељни, имају нове идеје које подржавам и тиме их усмеравам да раде професионално. Такава, професионални приступ је врло битан, и млади то врло брзо схвате. Радим на Високој школи за струковно образовање васпитача, а ту студенти у плану и програму имају све уметничке ликовне дисциплине, као и теорију о уметности.

У нашој школи образује се много ученика који имају уметничке афинитете и који након средње школе желе да упишу академију. Имате ли неки савет за њих?

У Политехничкој школи добија се добро предзнање и улива се воља и оптимизам за рад и стваралаштво. Претпостављам да се кроз план и програм стекне довољно знања са којим се, уз одређену припрему, можете одредити да ли желите да студирате сликарство, вајарство, уметнички дизајн... У Суботици постоје школе за припрему кандидата за Академију. За пријемни испит могу вас спремити и свирани академски сликари. Данас постоји знатно већи број академија него раније. Поред државних академија, постоје и приватне које су подједнако акредитоване и признате, тако да не можете погрешити за коју год се академију одредите. Саветујем потпуну ангажованост, концентрацију и озбиљност у раду која ће сигурно бити примећена од стране професора, а то неће остати без успеха.

Скулптура испред Отвореног универзитета

KULTURA - KULTÚRA

INTERVJU: VIKTORIJA ŠIMON VULETIĆ, DIREKTORICA "ART BIOSKOPA ALEKSANDAR LIFKA"

ART BIOSKOP ALEKSANDAR LIFKA - VIŠE OD BIOSKOPA

Mnogi ne znaju da Subotica ponovo ima bioskop sa svojim nazivom, ali novim i božjim sadržajem koji sve više interesuje mlade. Viktorija Šimon Vuletić, direktorka ove kulturne ustanove, razgovarala je sa nama o tome šta sve nudi "Art bioskop Lifka" mladima, ali i svim ostalim sugrađanima...

Kada, gde i na čiju inicijativu je osnovan Art bioskop Lifka? Bioskop je osnovan u novembru 2006. godine na inicijativu lokalne samouprave kako bi se, kao spomenik kulture, sačuvao

najstariji bioskop na Balkanu. Aleksandar Lifka je prvi put otvorio stalni bioskop, a pre toga je imao šator kojim je "šetao" po prostorima Balkana. Ova zgrada je pre sto godina bila ozloglašeno mesto, tačnije kafana ili hotel, a danas je kulturna ustanova koju, na svu sreću, posjećuje sve više mladih ljudi.

Kakva je razlika između nekadašnjeg i sadašnjeg bioskopa? Razlika je ogromna. Bioskop je za neke ranije generacije bio odlična važnost jer nije bilo interneta, videa i sličnih vrsta zabava. Generacije vaših roditelja i starije su pre išle u bioskop bar jednom nedeljno, jer je on u to vreme bio nešto najzanimljivije. To je bio najveći prozor u svet. Danas imate internet sa kojim je život na neki način lakši. Danas je publika u kući i nove filmove gleda uglavnom preko interneta. Ipak, trudimo se da što više ljudi izađe iz kuće i dođe u novi bioskop Lifka.

Iako mu ime govori suprotno, Art bioskop Aleksandar Lifka nije samo bioskop, već i mesto gde se održavaju različitih kulturna dešavanja. O kakvim dešavanjima je reč? Pun naziv bioskopa je Ustanova kulture Art bioskop Lifka. U statutu piše da se mi možemo baviti i organizacijom ostalih vidova umetnosti, pa smo se odlučili da organizujemo i promotivne koncerte, obzirom da je sala vrlo zahvalna za muzička dešavanja. Ono što jako lepo funkcioniše su i književne večeri, posebno zato što bioskop ima mogućnost da vizuelno obogati događaj.

Koji film ili događaj je do sada izazvao najveće interesovanje? Definitivno film *Škafce*, zato što je posvećen mladima. Svih sedam dana sala je bila puna, čak smo morali da unosimo dodatne stolice, a još su mi se mnogi žalili da nisu uspeali da pogledaju film. Distributer je, nažalost, odredio samo sedam dana za projekciju.

Otvorene su dve radionice koje su veoma posjećene od strane srednjoškolaca. Recite nam nešto više o tome. U radionici koju drži Stipan Milodanović možete da naučite osnovne snimanja i montaže. Važno je da ljudi dobiju priliku da nauče nešto o snimanju filmova, jer na osnovu tog znanja o filmu mogu da ih gledaju na drugi način. Sa malo truda i kreativnosti, mogu

da se naprave vrlo zanimljivi kratki filmovi. Druga radionica je glumačka, a vodi je dvoje veoma iskusnih glumaca *Subotičkog narodnog pozorišta*, Minja Peković i Šrdan Sekulić, koji na ovaj način žele da doprinesu samoošvešćivanju mladih ljudi.

Saradivali ste sa mnogim školama u Subotici. O kakvoj saradnji se radi?

U okviru edukativnih programa imali smo projekcije arheološkog filma, besplatne za sve škole. Imali smo i projekcije filma bez titla za časove engleskog jezika. Nešto što uvek možemo da ponudimo profesorima engleskog, ali i profesorima drugih stranih jezika, jeste da pogledaju neki film sa učenicima, kako bi nakon toga imali teme za razgovor. To profesorima pruža mogućnost da proveru koliko daci razumeju govorni jezik. Želeli bismo i da što veći broj srednjoškolaca posjećuje naše radionice. Pošto vaša Politehnička škola ima grafički smer, volela bih i da zajedno osmislimo rešenje za filmski plakat i da napravimo jednu malu izložbu ovde u prostoru bioskopa. Još jedan program je u pripremi, a dali smo mu naslov *Poslednji čas za bioskop*. Naslov je dvosmislen-poslednji je čas da spasimo bioskop, a programom je predviđeno da profesori predmeta kao što su likovno, muzičko, književnost, istorija ili građansko vaspitanje, dovode učenike na filmove koji su snimljeni po životu umetnika, ili na osnovu književnog dela ili istorijskog događaja. Početak programa predviđamo za početak sledeće školske godine, s obzirom na to da nam treba vremena da nabavimo filmove s tom tematikom.

Za kraj...

Dodite, kupite karte i uživajte u filmovima. Program bioskopa imate na internetu, na našem sajtu i na fejsbuku, naravno.. Postanite nam prijatelji!

Biljana Krstić i Andrea Husta TON 2/9

POLIINFO

POLIINFO

ФИЛМ:

ШИШАЊЕ

Сваког дана филм најразличитије луђе, али о скинисма нисам много знала. Мула сам неке приче о њима, али нисам ни саопшта да то може бити толико страшно. Филм „Шипшање“ ме је уверио да је тако.

Филм говори о једном мом артисту који је изабрао погрешан пут у животу и није се показао због тога. Изабрао је пут мржње и насиља, мислећи да чини нешто добро и велико за будућност. Ушао је у погрешно друштво, а да тога није ни био свестан. Насебно је први пут осетио лудску крв на својим рукама и тек онда схватио колико му се то допало. Чему то? Да би био прихваћен у друштву? Зашто није могао остати онај миран деčko који је толико волео математику и школу? Зашто млади то себи раде? Зашто бирану мртну страну уопште капа на другој страни има толико светла? Толико питања, а одговора нигде! После овог филма се човек занста замисли и увиди шта све овај свет крије. Толико је мржње, боја и огорчене деце која мисле да је насиље једино решење за неко боље сутра.

Ја сам на оној светлијој страни уздице, али никада не знам када се може десити нешто што ће ти помутити мозак, и срушити све оно што градиш годинама, и озвучи те у онај страпан мрак из кога нико не излази. Зато будимо деци што дуже, останимо у школи наслимани, весели и без мржње која од нас може направити чудовишта!

Сандра Лебонх ГФТ 4/7

КЊИГЕ

Марко Шелић

О ЉУДИМА, ПСИМА И МИШИМА

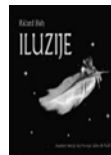
Ова књига допада ми се због тога што у већини Марцелихових текстова могу да се пронађем. Сваки текст је, директно или индиректно, повезан са догађајима из његовог живота. На тај начин, Марцело је успео да са људима подели "део себе". Свиђа ми се његова искреност и многе његове промишлене одлуке у тешким ситуацијама. Да бисте о овој књизи сазнали нешто више, мораћете сами да је узмете у руке!

Ову књигу препоручујем свим бунтовницима који желе да допуне своје (не)знање.

Драган Марковић ГФТ 1/13

Ричард Бах

ИЛУЗИЈЕ

„Облак не зна због се креће управо тим смером и том брзином. Он осећа импулс... Онома сад мора... Али небо зна због чега и куда сви облаци иду, и ти ћеш то знати кад се уздигнеш довољно високо да видиш изнад хоризонта“.

То је цитат из књиге *Илузије* Ричарда Баха, дела које је на мене оставило снажан утисак. Мисао која прожима сва дела овог писца који ме увек изнова одушеви, јесте слобода. Не слобода мишљења, глас или осталих глупости којима нас уче у школи, већ права слобода-могућност да мислима лутамо светом, маштом да уклањамо облаци са неба, да пролазимо кроз зидове и плинамо у земљу. Слободни смо да урадимо шта год пожељимо. „Не постоји проблем који у рукама не носи дар за тебе. Тражиш проблеме јер су ти потребни њихови дарови.“ Свака следећа страна, следећи одломак, питањ, свако следеће слово ме искрено одушевљава. Имам осећај као да црно мастило протекло мислима кружи мојим телом остављајући трагове који никада неће бити избрисани, зато што су, заправо, одувек били у мени.

„Све у овој књизи може бити погрешно.“ Крај. Та мисао у ствари значи да смо слободни да је протумачимо како хоћемо. Због тога је ова књига посебно-она и писцу и читаоцу даје слободу.

Наташа Цинх ГФТ 4/7

KULTURA - KULTÚRA

POZORIŠTARIJE

BARBELO, O PSIMA I DECI

pisac: Biljana Srbljanović
režija: Predrag Štrobac
mesto: Srpsko narodno pozorište, Novi Sad

Jednog hladnog martovskog dana sa školom smo otišli u *Srpsko narodno pozorište* u Novi Sad da gledamo predstavu *Barbelo, o psima i deci* Biljane Srbljanović, najizvođenije i najnagrađivanije srpske dramske sp-sateljice.

U ovoj drami čudnog naslova, čija se radnja odigrava „ovde“ i „sada“, dakle u tranzicionoj Srbiji, govori se o sudbini jedne žene, njenog muža i njegovog sina, kao i o još nekim ljudima koji promiču pustom i ogoljenom scenom.

koja simbolično predstavlja prazninu i pustoš njihovih života. Glumci uverljivo dočaravaju današnji život koji je izgubio svaki smisao. U njemu niko ne brine ni o kome-ni roditelji te svojoj deci, ni deca o roditeljima, ni žene o muževima, ni muševci o ženama. Današnjim svetom upravljaju pare, a u želji da ih se domognu i postanu uspešni, ljudi postaju bezdušni i slepi.

Ovo je priča o ljubavi i boli, o čežnjama i snovima, o nepodnošljivoj praznini postojanja i životu koji je negde pobeгаа... Nada, međutim, uprkos svemu, postoji. Ipak!

EASTWICK BOSZORKÁNYOK

író: John Updike
rendező: Tasnádt István
előadók: Népszínház, Szabadka

Az Eastwicki boszorkányokat 2011 február 19-ke óta lehet meglekinteni a Jadrán Színpadon. A magyartanáró ajánlotta nekünk, hogy kaphatunk jegyek erre az előadásra, és a barátommal úgy döntöttünk, megnézzük. Február 21-re váltottunk jegyet. Volt pár tanár, akinek nem igen tetszett az ötlet, hogy mi is megnézzük, mert véleményük szerint, ez felnőtteknek való előadás, de én semmi kivételmentét nem találtam benne. Kifejezetten élveztem. Három nőről szól, akiknek valami oknál fogva boldogtalan az élete és egy pasit akarnak. Egy alkalommal a szokásos csütörtök esti pia partijukon, meg is próbálják időzni. „...egy férfi kéne! ... Valami vonzó egyéniség... akit lehet szeretni ... Akinek van egy kis agya, akivel tudsz mitről beszélni! ... Valami idegen. Új hát! Az lenne az igazi! ... Nagyon jóképünk kell lennie! ... Legyen szép szem! ... és szép segge! ... A szénsz olyan jól sikerül, hogy a férfi hajnali négykor kopogtat az ajtón. Úgy mutatkozik be, mint a város úr lakója, és azzal az indokkal jött, hogy szeretné, ha az egyik nő, a három közül, aki művész, berendezné az új házat. Azonban miután a másik két hölgy elmege, ráér jöttek igazi okára, vágy is elcsalható a nőc, aki elejében ellenlél, de aztán megadja magát a férfinak. A következő napokban a férfi mindhárom nőt az ujjai köré csavarja, elkényeztet, teljes-vágyja fűtőszert illet. A lányok egy ideig fűtődnek a mámorban, és csak egy bizonyos idő után jönnek rá, kivel van dolguk, amikor is előbbij a férfi igazi énjé, az ördög. Megkezdődik, tehát a menekülés a férfi elől, ha egyáltalán el lehet tőle menekülni. Ez egy érdekes előadás, tele fordulatokkal, és pajzán, erotikus fűszerezéssel. Mindenkinél ajánlom, hogy nézze meg, biztos vagyon benne, hogy élvezni fogja.

Györfi Dorottya AT 32

POLIINFO

ИЗЛОЖБА

СРПСКИ СЛИКАРИ РУСИЈИ

Током једног пролећног дана, ученици АТ1/1 и ГФТ1/12 одељења *Политехничке школе* су за време часа грађанског васпитања посетили *Српски културни центар*, задужбину Душана Радића и погледали изложбу под називом *Српски сликари Русији*.

Москва Кремљ

Имали смо прилике да видимо Храм Василија блаженог, мост преко реке Москве, Кремљ, портрет Петра Великог, портрет Александра Солженицина, руске бреге и природу. Аутори слика су руски и наши: Драган Стојков, Зоран Стојић, Предраг Милошевић и други. Ова изложба и професоркино предавање о руским уметностима 19. века продубили су наша сазнања о Русији. Од професорке смо сазнали и да се у у згради *СКЦ*-а једном недељно одржавају књижевне вечери и сусрети са писцима, глумцима, историчарима и сликарима.

Александра Петрић и Јелена Тодоровић АТ 1/1

POLIINFO

KULTURA - KULTÚRA

PISCI U GRADU

Ja evo idem prema božanskim časovima dokolice, u male i neme, ukoričene besmrtnosti. Čitača uvek čekaju pune police.

Srjezana Rončević

Srjezana Rončević

U Subotici je krajem marta 2011. godine četvrti put za redom održan književni festival „Pisci u fokusu“ u organizaciji Fokus fondacije. Susreti sa piscima odvijali su sa na Orvorenom univerzitetu i u Art bioskopu Lipka. Srjezana Rončević, profesor, pesnikinja, a prevashodno čitalac, pratila je festivalske književne večeri i deo svega onoga štoje tamo čula, videla, naučila i osetila, podelila je sa nama, jer, kako kaže: „Sa ovog mesta tek počinju rečenice za mnoštvo sećanja. Umetnost prevazilazi zakonitosti vremena i prostora, a ljudski život ima smisla u trenucima kada ne osećamo ni odbojivanje čak ni bila, već zaranjamo u večnost, u beskraj, u mir, u spokoj. Kad zatvorimo jednu knjigu, već otvaramo sledeću, pa narednu. Mnoštvo priča živino, a poneka asocijaciju tuđnima u spremnik, za buđenje sećanja kad propišemo, a zaboravili smo čitati.“ Ovo su tek pahireki tekstova iz njenog duhovnog „spremnika“, smernice za lutanja po onom borhesovskom lavirintu biblioteke.

СЛОБОДАН ВЛАДУШИЋ У НАШОЈ ШКОЛИ

Политехничка школа је 11. априла 2011. године у просторијама анатомске библиотеке уокрета суботичког писца Слободана Владушића. Представили нам је свој роман *Горњак*, за који је добио Виталову награду, једну од најзначајнијих књижевних награда у нашој земљи.

Горњак је криминалистичка у којој уокрета главни јунак Мак Мартина истражује рјатације. По први пут у српској књижевности приповедач пише живо баће, већ камера.

Разговарајући са писцем, сазнали смо да уокр писме у предговору насловима јед тата или највише инспирације. Посебно нам се уочило занимљивом то што је Владушић заправо срећу *Техничку школу* где се налазио за ТВ-серијера, а потом је заправо књижевност на Филозофски факултету у Новом Саду гас трепутио и ради.

На самом крају овог занимљивог сусрета, замолили смо Слободана Владушића да нам препоручи јесту за читање. Ево његовог списка: *Константинов распад* Дејана Стојиљковића, *Јутрашња бол* Њиле Милошевић и *Топ је био кроз* Владимира Кеселића.

Срђанка Тодоровић ТИЛ 3/11

GORAN PETROVIĆ

Goran Petrović u dijalogu sa Đorđem Kuburićem. Govoreći o sebi, govorio je o običnom čoveku, među običnim ljudima rečenica iz zadatog štiva *Ispod tavanice koja se ljuspa*, jer je tim povodom i došao među nas. Zastao nas je lakoćom onoga koji može, a istovremeno i mora, da pomogne nama koji smo, ili nismo, ili čemo, biti pronađeni, a tako i spaseti od života, a prepoznati u umetnosti. Umetnost nas, verujem, i spasava od života.

MUHAREM BAZDULJ

Ko je taj Muharem Bazdulj, da proisti? (Dizdarevska zapitanost.) Mladi pisac iz regiona. *Besputna zemlja* je Andrićeva sintagma za Bosnu, a Travnik je grad u kome su se obojica latili samotnog posla, pisanja. Sličan je, mada lagodniji osećaj, koračati i čitati ih, tako kao da se vraćam kući maternjeg jezika. Ispod miske nosim pročitano (baš sam štreber). Bazduljevu knjigu: *Tranzit, kometa, pomračenje* zapitanost, šta li ću naučiti od onoga čije je iskustvo znatno mlađe od moga?

Iz iskustva putovanja dijalogom Ana Patačić – Muharem Bazdulj, i ovo sam saznala: Esejista. Novinar. Enciklopedijski tip intelektualca. Individualac. Ljubitelj (to me dodatno obradovalo) irske grupe U2, od koje je stariji samo jednu godinu. I Džonija Stulića. I ovo, između ostalog, da ne zaboravim, zapisao, pa citiram: „Funkcija književnosti je da glas onima koji ga nemaju.“

Srjezana Rončević, profesor

G 3/5

GFT 4/7

GFT 4/5

TON 4/9

MATURANTI 2010/2011.

HT 4/3

VT 4/2

TD 3/13

VT 4/1

TPA 4/6

GFT 4/4

G 3/4

SLOBODNO VREME - SZABADIDŐ

POLIINFO

POLIINFO

SLOBODNO VREME - SZABADIDŐ

INTERVJU: Marko Šelić Marčelo, rep muzičar i pisac

ZA SREĆU SE TREBA BORITI!

sam istarajao je čitanje i pisanje. Pisanje na ritam je bila jedna forma koju sam takode htio da probam, i radio sam na tome. U jednom trenutku, tačnije 2003. godine to je dovelo do objavljivanja albuma *De facto*, i do tada, bez obzira koliko je vremena i truda uloženo, to je i dalje bio samo hobi, nisam znao da li je muzika moj poziv. Nisam želio da obračam pažnju na to kako će se moja muzika odraziti na publiku, već mi je bilo bitno da to iznesem iz sebe, a da pritom to "nešto" ima smisla.

Tvoji dosadašnji uspjesi na polju pisanja proze su...

Prva knjiga je roman iz 2008. godine *Zajedno sami*, a 2009. godine, kada se slavila moja desetogodišnjica rada, objavljena je zbirka odabranih pesama sa moja dotadašnja tri albuma, poneka kolumna, novinski članci, kratke priče itd. Druga knjiga *O ljudima, psima i mišima* izuzetno je dobro prošla kod čitalaca.

Marko Šelić, poznatiji kao Marčelo je srpski rep muzičar rođen 22.01.1983. godine u Paraćinu. Svoje prve stihove napisao je u rodnom gradu 1997. godine, a objavljivanje se bavi muzikom od 1999. Njegov prvi debi-album je *"De facto"* izdat 2003. koji je ujedno i najbrže prodavana ploča te godine. Saradivao je sa mnogim izvođačima (Edo Maajka, Skabo, Elemental, Shorti, Big Boss itd.). Ubrzo zatim izdaje i tri nova albuma *"Puzzle Shock"*, 2006., *"Treća strana medalje"* 2008., i sveža ploča *"Deca i Sunce"* izdata 2010. godine. Pored muzike, Marčelo se bavi i pisanjem proze, studira srpski jezik i književnost, objavio je roman *"Zajedno sami"* i zbirku tekstova *"O ljudima, psima i mišima"*. Marko nikada ne ide bez svoje ekipe zvane "Filteri" koji ga prate na nastupima i pomažu mu u izvođenju pesama. Na oduševljenje Subotičana, gostovao je u jednom od naših klubova koji je te večeri bio prepun poštovalaca njegove muzike. Sa zadovoljstvom smo odvojile dva sata za čuškanje sa Markom, uz dobar espresso i druženje koje će nam ostati u sećanju. Marčelo je bez razmišljanja i oklevanja rado odgovorio na sva naša pitanja.

Kada i kako si shvatio da ćeš se baviti muzikom?

To sam shvatio posle prvog albuma. Pre nego što stvarno to vidiš i osetiš, možeš dosta neprecizno da pričaš o tome. U suštini, to je u početku bio moj hobi, jer ono čime sam želio da se bavim i u čemu

Da li si imao problema zbog iskrenosti u tekstovima pesama u kojima preslikavaš probleme sadašnjice u Srbiji?

Iskrenost ne mora da bude spakovana u pesmi da bi ti donela probleme, iskreni ljudi generalno imaju problema, to nije stvar koja se bira u životu. Ne verujem da se ravnodušni ljudi takvi i rađaju, ta se osobina dobija tokom života. Mišljenje ljudi koje se odnosi na jednu pesmu od toliko drugih pesama sa četiri albuma, ili komentar na jednu od sto ili sto pedeset kolumni, koliko sam ih napisao do sada, ne može da prevladava tvojom glavom. Ima dosta razlike u tome ko te komentariše, na osnovu kog, uslovno rečeno, korpusa tvojih dela daje svoje komentare, i ti ih kasnije deliš na one relevantne i na one koji to nisu. Članovi mog benda i ja nismo ljudi koji se kreću po sumnjivim mestima da bismo mogli da iniciramo ili prosto najludom nekoga svojim prisustvom, ili iskrenošću u našim pesmama.

Ko ti je bio podrška sve ove godine?

Mnogi me to pitaju, i uvek im dam isti odgovor na svoju porodicu, prijatelje i devojku. Mislim da su ljudi koje si stekao i koji su stekli tebe jedina legitimna karta koju imaš. Da nemam kome da pročitam tekst koji sam napisao, pa da zajedno proglasimo jel' to valja ili ne, ne bih ni ja bio ovde gde sam.

Da li si ikada maštao da ćeš biti ovako popularan?

Ne. Maštao sam o tome da se bavim onim čime želim. Dosta je teško saopštiti roditeljima da želiš da studiraš književnost. Mnogi roditelji pogreše kada spreče dete da se bavi onim čime želi. Moji su roditelji mislili da neću uspeti i da ću posle šest meseci prekinuti

Marčelo sa učenicama naše škole Biljanom Krstić i Andream Hustu

studiranje, ali su ipak stali na moju stranu i podržali me, što mi je dalo dodatnu snagu za jedan od mojih odabranih puteva u životu.

Da li je album *De facto* ispunio sva tvoja očekivanja?

Iskreno, nisam se ovome nadao, niti sam se bavio time kako će da prođe kod publike. Stidljivo sam očekivao pozitivne reakcije. Mada, pisao sam pesme zato što sam tako želeo. U trenutku pisanja pesme nije mi važno mišljenje drugih ljudi. To ne znači da mi ne poštuemo svoju publiku, već da u činu stvaranja samo želimo da iznesemo svoje mišljenje, *De facto* se dobro pokazao kod naših slušalaca.

Po čemu pamtiš srednju školu?

Srednju školu pamtim po tome što se tada formiralo jedno društvo koje se i dan-danas okuplja, po tome kakve smo zvrčke pravili profesorima. Kao gimnazijalci, voleli smo da znamo određeno gradivo koje smo koristili kao deo taktike za "miniranje" časa. Glavni štos koji profesor može da ti pripremi je da te digne da odgovaraš zbog ometanja časa, a pritom nema veće pobeđe nego kada ustaneš i savršeno daš odgovor na svako njegovo pitanje.

Najčudniji način na koji ti je neka devojka prišla je...

Pa i nije bilo mnogo čudnih situacija, ali trenutno me je ovo pitanje podsetilo na jednu anegdotu sa koncerta u Zagrebu kojem je prisustvovao moj dobar prijatelj Edo Maajka. Pre koncerta smo kafenicali sa ekipicom, kada je Edo izustio: "Znaš, ba, šta je problem? Cure

vole njega što une pisat'. On je pamešan i njih to privuče, ali onda je njima glupo za prići i reći Marčelo da provedu noć zajedno, ali one to neće tako, nego pridu i pitaju ga jel' ima koju knjigu za preporučiti? Onda ovaj naš hajvan uzme sješt i njima i tako počnu pričati o knjigama i ne bude ništa više od toga." I baš igrom slučaja, to veče nam stvarno pridu dve devojke sredene u fulu i pitaju me da li imam neku knjigu da im preporučim i zaista se tako pokrene razgovor, a ekipa je u pozadini dobacivala razne opaske.

Da li misliš da postoji ljubav na prvi pogled?

Ne, postoji samo erotska privlačnost na prvi pogled i ne valja se zaludivati i zamenjivati teze. Često se desi da se ljudi razgalame oko toga, a pogotovo cure jer ih privuče nečiji fizički izgled, ali gde je tu duša? Ne možeš da se zaljubiš u nekoga na osnovu izgleda, bez poznavanja njegove ličnosti. Ipak, mora određena osoba da dolazi do zaljublivanja, ljubavi i svega što dolazi sa tim.

te privuče fizički da bi poželeo da je bolje upoznaš, i tek onda dolazi do zaljublivanja, ljubavi i svega što dolazi sa tim.

Šta je za tebe sreća?

Srećan čovek je onaj koji uspe da se izbori za ono do čega mu je u životu stalo. Mislim da se sreća gradi na osnovu odnosa koji imaš sa prijateljima i generalno sa ljudima koji te okružuju.

Možemo li uskoro da očekujemo tvoj novi album? Da li ćeš biti onaj stari Marčelo na koga smo navikli ili će biti nekih iznenađenja?

Za to je još uvek rano. Poslednji album *Deca i Sunce* izašao je u novembru prošle godine. Mi uvek pravimo pauzu od dve godine. Prva je rezervisana za promišljanje šta se hoće tom pločom a druga godina je za "fizičke poslove". Trenutno pripremam novi roman i ove godine ću raditi na njemu. Pažljivom slušaocu je uvek jasno da je to jedan isti čovek kojeg smo slušali na prošlom albumu, ali sa druge strane, moraš da ubaciš i ponešto novo, jer nema svrhe da iznova ponavljaš isto.

Imaš li neku poruku za naše čitaoce?

Uvek ista poruka, a to je citat iz stripa Alana Ford: "Ako kaniš pobediti, ne smiješ izgubiti!" Vrlo tačno i prosto pravilo.

SLOBODNO VREME - SZABADIDŐ

POLIINFO

GDE IZAĆI?

PAPILLON

Kafić *Papillon* (franc. - leptir) jedinstven je po svom raskošnom, elegantnom i prefinjenom enterijeru kojim mami prolaznike da bar za trenutak zstanu ispred velikih prozora i uživaju u pogledu.

Ranije nisam znala za ovaj kafić, ali mi se ove godine zahvaljujući profesoru Nenadu Ražnatoviću pružila prilika da ga posetim. Čim sam ušla u ovu neskakidajuću prostoriju, ostala sam zatečena lepotom čudnog enterijera koji obiluje raskošnim drvenim predmetima i neobičnim, izrezbarenim stolovima. Plafonima od drveta posvećena je velika pažnja umetnika. Ime kafića u prevodu sa francuskog jezika znači leptir, pa je jasno zašto ovo čarobno mesto ukrašavaju neobični i jedinstveni leptiri.

Mesto je izuzetno tiho, čuje se odabrana klasična muzika koja dodatno doprinosi toploj i prijatnoj atmosferi. Ovaj kafić je kao stvoren za ljude koji vole mirna mesta i uživanje u životu.

Iako nikada ranije nisam čula za ovo ekskluzivno mesto koje je devedesetih godina proglašeno javnim i kulturnim dobrom od značaja za grad, imam dobar povod da ga ponovo posetim. Preporučila bih ga ljudima svih uzrasta koji žele da se opuste i „pobegn“ od današnjeg brzog i teškog života.

Sanja Bilc TON 29

Pilana - novootvoreno mesto gde su dobre svirke. Ispred se nalazi park.

Ne izlazim jer mi mama ne da!

Q bar je jedno od normalnijih mesta za izlazak.

Izlazim u *Neptun* jer tamo ima puno dobrih frajera koji nose air max patike i voze brutalna kola!

Priča - mirna i prijatna atmosfera

Kućni režim - ispunjava sve moguće uslove.

Mc Donalds - Hrana, gojenje, uživanje...

Mladost - petkom i subotom tu dolaze rok, metal, pank i rege bendovi. Imaju i jako finu medovaču!

Format C - mesto na koje se ide posle tri sata, jer je to jedino mesto koje tada radi, a ima i kafić.

Gay park - drveće, mrak, društvo... Šta još poželeti?

Izlazim u *Renesansu* jer je atmosfera opuštena, nema „klinaca“, a izbacivači su dobri.

POLIINFO

EKOLOGIJA - ÖKOLÓGIA

Regionalna deponija Subotica

RECIKLAŽA

Neadekvatno postupanje sa otpadom jedan je od najvećih ekoloških problema sa kojim se priroda suočava. Brojne analize stanja životne sredine na teritoriji Republike Srbije ukazale su da problematika neadekvatnog postupanja sa otpadom ozbiljno ugrožava naše okruženje, zbog čega svi snosimo posledice. Nekih smo svesni već sada, a neke ćemo tek iskusiti.

Da bismo zajedničkim snagama rešili problem, svi treba da učestvujemo u poboljšanju stanja. Jedan od osnovnih metoda je **RECIKLAŽA**.

Šta se podrazumeva pod reciklažom?

Reciklaža podrazumeva ponovnu upotrebu ili preradu izdvojenih komponenti otpada i svakako predstavlja oblast koju treba razvijati u budućnosti.

Uključuje sakupljanje, izdvajanje, preradu i izradu novih proizvoda iz iskoristivih stvari ili materijala. Materijali poput papira, plastike i stakla su biorazgradivi materijali i zbog toga ih treba sakupljati odvojeno, radi lakšeg recikliranja. Neke materije, poput stiropora, ne spadaju u ovu grupu, što znači da se ne mogu reciklirati, ali se umesto njih mogu naći **EKOLOŠKE ZAMENE**.

U Subotici postoji 34 zelena ostrva, tj. kontejnera za razvrstavanje otpada po vrsti (papir, limenke i plastične ambalaže), pa se tako svi možemo uključiti u proces **RECIKLAŽE**!

Zašto je reciklaža korisna?

- Ponovnom preradom čuvaju se postojeći resursi.
- Smanjuju se troškovi za dobijanje gotovih proizvoda.
- Smanjuje se količina otpada koji se odlazi na deponiju.
- Stvara se mogućnost za nova radna mesta.
- Čuva se životna sredina.

REGIONALNA DEPONIJA SUBOTICA
Trg Lazara Nešića 1, Subotica
Tel.: 024-673-815, www.deponija.rs, info@deponija.rs

Tamara Tot i Iveta Stojanović TPA 2/11

ÚJRAHASZNOSÍTÁS

A szemét nem megfelelő módon való kezeleése, egyike a legnagyobb ökológiai problémának, amellyel a természet szembenéz.

Számos kutatás kimutatta, hogy Szerbia környezete a nem megfelelő hulladék kezelése miatt, komolyan veszélyeztetett a környezetet, ami miatt mindenki viseli a következményeket. Valamennyien már tudatában vagyunk ezzel, és valakikben csak később tudatból. Hogy együttes erővel oldjuk meg a problémát, mindenki részt kell, hogy vegyen a helyzet jobbátételéért. Egyik alapvető módszere az újrahasznosítás.

Mit nevezünk szelektálásnak?

Szelektálás alatt értjük az újrahasznosítást vagy a szétválasztott különböző anyagok újrafeldolgozását. Ez egy olyan fogalom, amit a jövőben fejleszteni kell. Magába foglalja a termékek gyűjtését, szétválasztást,

feldolgozást és kidolgozást, illetve az anyagok újrahasznosítását. Az olyan anyagokat, mint például a papír, műanyag, üveg, amik biológiailag lebontható anyagok, ezért külön kell őket gyűjteni a könnyebb újrahasznosítás érdekében. Némely anyagok, mint például a polisztirol nem tartoznak ebbe a csoportba, ami azt jelenti, hogy nem lehet újrahasznosítani, de helyettesíteni lehet más természetbarát anyagokkal.

Miért hasznos az újrahasznosítás?

- Újrafeldolgozással őrizzuk a meglévő forrásokat
- Lecsökkenek a késztermékek költségei
- Lecsökken a szemét mennyisége a szemétkerakó helyeken
- Lehetőség nyílik az új munkahelyekre
- Megőrizzuk a környezetünket

Szabadkán 34 zöld sziget található. Konténerek a szemét fajtájának különválasztására (papír, fém, műanyag, flakonok), ami segítségével mindjárt be tudunk kapcsolódni a szelektív hulladékgyűjtés folyamatába!

Fordította: Somogyi Klára

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

POLIINFO

POLIINFO

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

U MUZEJU KRAPINSKIH NEANDERTALACA

Davne 1899. godine Dragutin Gorjanović Kramberger, slavni hrvatski paleontolog i geolog, u Krapinskim Toplicama otkrio je ostatke krapinskih neandertalaca stare oko 130.000 godina. Početkom 2011. godine je grupa profesora Politehničke škole u Tuheljskim Toplicama, malom, ali živopisnom mestu Hrvatskog zagorja, pohađala seminar i odlučila da poseti obližnje Krapinske Toplice i novi multimedijalni i tehnološki sjajno opremljen Muzej krapinskih neandertalaca, jednu od najznačajnijih kulturnih i naučnih institucija susedne Hrvatske. Ovo je priča o tom muzeju i nekim davno prošlim vremenima i ljudima...

Pite: Ligija Vitek, profesorica biologije

Autobus lagano zaokreće i staje na parking. Osmamljeni od puta izlazimo i čutke polazimo krivudavim puteljkom ka Hušnjakovom brdu sa čijih nas padina, kao iz izloga, posmatramo ogromne, drvene figure.

Zatvaram oči i pokušavam da se priprelim za ono što ću videti. Očekivanja su velika. Put nas dovodi do masivnog zdanja *Muzeja Krapinskih neandertalaca* ukopanog u obronke brda. Prilazeći objektu pogled mi je preleteo preko naših odraza u ogromnom ogledalu i kroz glavu mi prođe misao: "Dobro pogledaj svoj odraz, jer sada ulaziš u potpuno drugačiji svet..."

Na ulasku u muzej, na platnu počinje film o životu krapinskog čoveka. Ovo čudno biće o kome se i danas veoma malo zna i koga zamišljamo kao veoma grubo i primitivno stvorenje rudimentiranog govora, prikazano je u punoj veličanosti sredine iz koje je potekao. Prikazan je njihov svakodnevni život koji se sastojao iz lova i brige o porodici, a naročito o bolesnima. Po završetku filma, hodnik usmerava posetioce do dela postavke koji govore o osnovnim postulatima i dokazima evolucije. Duž hodnika su postavljene brojne slike i osnovne informacije o samom nalazištu. Tokom 1899. godine su nađeni fosilni ostaci vrste *Homo neanderthalensis* na Hušnjakovom brdu u Krapini u toku geološkog i paleontološkog istraživanja lokaliteta. Tokom šest godina istraživačkog rada na čijem čelu je bio Dragutin Gorjanović Kramberger, pronađeno je ukupno 876 fosilnih ostataka, od čega je 196 pojedinačnih zuba. Ostaci su pripadali desetinama različitih individua, različitog pola

i starosti od dve do četrdeset godina. Nađeno je preko hiljadu primeraka kamenih predmeta (oruđa i oružja) iz perioda paleolitika. Među ovim ostacima pronađeni su i fosilizovani ostaci medveda, vuka, jelena (*Ursus spelaeus*, *Rhinoceros mercki*, *Bos primigenius*, *Alces alces*, *Megacerus giganteus*). Iako u polupećini, nažalost, nikada nije otkriven ceo skelet, mesto je ipak ocenjeno kao jedno od najbogatijih nalazišta u Evropi.

Iako su fosilni ostaci nađeni pre više od sto godina, lokalitet i dalje privlači pažnju ljudi iz celog sveta. Nalazište je otkriveno u doba najžešćih rasprava o poreklu čoveka o čemu danas znamo znatno više zahvaljujući genetici i mnogim drugim fosilnim ostacima koji su popunili polja koja tadašnji naučnici nisu mogli popuniti. Interesovanje prema ovom misterioznom stanovniku Evrope obnovilo se pre oko dvadeset godina, povodom problema biologije evolucije čoveka i rastuće radoznalosti o sopstvenom poreklu. Nalazište u Krapini se tumači na mnogo različitih načina. Jedno od tumačenja govori da veliki broj fragmenata i njihova velika oštećenost ukazuje na to da je neandertalac bio kanibal, dok druga pretpostavka govori u prilog tome da je ova polupećina bila obredno mesto, što potvrđuju ritualni urezi u čelone kosti. Ovo otkriće je potvrdilo postojanje fizički značajno drugačijeg čoveka, zato što se veoma dugo smatralo da su fosilni ostaci *Homo neanderthalensis* zapravo ostaci bolesnih jedinki savremenog čoveka *Homo sapiens*.

Po pregledu tih osnovnih informacija koje nam pružaju uvid u istoriju evolucije i istoriju samog nalazišta, započinjemo čarobno putovanje kroz Zemljinu evoluciju. Svetla se gase, čuje se grmljavina, a treperenje plavičastog svetla uvodi nas na početak postanka Zemlje u period koji nazivamo hemijskom evolucijom, kada je iz gasovite smeše došlo do formiranja vode, zemlje i atmosfere. Na satu silikoni počinje odbrojavanje koje treba da nam predstavi evoluciju u periodu od 24 sata. Pogled se zaustavlja na podu gde su označene geološke ere, počevši od prekambrijuma.

Svaki naš korak predstavlja dugačak put nastanka života na Zemlji i formiranje svega onoga što nam je danas poznato. Na betonskom zidu se može pratiti postupno uslođavanje molekula, što se završava veličanstvenim uzdizanjem duplog heliksa molekula DNK čija veličina treba da nam dočara značaj ove strukture. Činjenica da su svi organizmi saskani iz iste genetske informacije, ukazuje na naše nesumnjivo zajedničko poreklo. Fosilizovani ostaci najstarijih prokariotskih organizama ukazuju na događaje koji će uslediti i koje nazivamo "kambrijumska eksplozija". Ovo je moment kad je skiciran evolutivni put svih organizama. Na zidu se smenjuju crteži neverovatnih bića i fragmenata njihovih fosilnih ostataka. Skelet *Tyrannosaurus* svedoči o periodu giganata koji su izbrisani rukom klimatskih promena što je otvorilo vrata sisarima da zavladaju životnim prostorom.

Pre više od pet miliona godina započinje razvoj čoveka kao primata koji se u potrazi za hranom odvažio napustiti sigurnost krošnje drveća. Ovaj momentat je bio presudan, jer je "naterao" naše pretke da koriste ruke za odbranu od predatora i postepeno omogućio razvoj bipedalnog boda. Fizička pojava ovog bića nije bila

impresivna, ali upravo ih to primorava da budu snalažljivija od drugih primata. Predmete poput kamena i štapa, ova bića koriste prvo radi odbrane, a kasnije se od njih se razvijaju uspešni lovci. Tokom više miliona godina, mozak se postepeno uvećava. Negde na tom vrlo konfuznom putu razvoja čoveka preko australopitecina do današnjeg *Homo sapiens-a* došlo je do izdvajanja preta koji je naselio Evropu od koga je najverovatnije evoluirao neandertalac. Poslednje ledeno doba je nateralo ovu grupu organizama da se adaptiraju na hladnu klimu i razviju izuzetno masivno telo, izduženu lobanju sa isturenim i mesnatim nosom koji je imao funkciju zagrevanja vazduha pri udisanju. Genetska sličnost između kromanjonkog čoveka i neandertalca je oko 99,99 procenata. Ipak, razlika među njima uslovljava je drugačiju fizičku pojavu, ali i razlike koje su zapravo bile ključne i uslovile definitivno izumiranje neandertalaca. Tako su pre oko 800.000 godina paralelno živeli dve posebne vrste-neandertalac i kromanjonski čovek. Veoma dugo arheolozi beleže slično oružje i tehnike lova. Ipak, dogodilo se nešto što će neandertalca koji je imao veću zapreminu mozga i bio bolje adaptiran na hladnu klimu zauvek izbrisati sa evolucionog stabla. Razloge ovih događaja danas možemo samo da nagađamo. Ono što se primećuje kod kromanjonkog čoveka, a ne postoje dokazi u pogledu neandertalca,

jeste razvoj jezika i pojava umetnosti, što ukazuje da se dogodilo nešto što je omogućilo čoveku apstraktno viđenje i shvatanje stvari.

Izložba se nastavlja pregledom fosilnih ostataka neandertalaca širom Evrope, gde se mogu pratiti promene u građi skeleta tokom vremena. U jednom delu prostorije postavljena je instalacija figure koja leži na bolničkom krevetu, što zapravo predstavlja inovativni način predstavljanja njihovih najčešćih bolesti. Dodirnom na pojedine delove figure aktiviramo projekciju različitih povreda i delova skeleta.

Prolazimo pored diorame koja predstavlja grupu neandertalaca u polupećini. Dečak se zamišljeno ogleda u potoku, dok se u dubini pećine stariji član bori za život. Scena zamrzuta u vremenu je fascinantna, jer na trenutak smo u mogućnosti zaviriti u mističan svet izumrlog stvorenja. Nakon biološke evolucije ljudske vrste, prelazimo u prostoriju koja nam predstavlja tok i značaj kulturne evolucije u formiranju čoveka.

Na izlazu iz muzeja lagano se vraćamo u sadašnjost, podstaknuti na razmišljanje...

Zatvaram staklena vrata i zamišljam svoj odraz da je evolucija imala samo malo drugačiji tok.

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

POLINFO

TUDOK

A Tudományos Diákkörök XI. Országos Konferenciája

A Tudományos Diákkörök Országos Konferenciának vajdasági regionális elődöntője november 20-án a Zentai Gimnáziumban került megrendezésre. Összesen mintegy százhatváj vajdasági magyar középiskolás diák mérte össze tudását, akik közül a neves szakemberekből álló zsűri által legjobbnak ítélt munkák szerzői jutottak tovább az országos döntőre.

A diákok egy vagy két fős csapatokban 12 különböző szekcióban 10 perces előadások keretében, számítógépes prezentáció segítségével mutatták be a kutatómunkájukat. A kutatás önálló ötletből kellett, hogy fakadjon, előre megfogalmazott célokkal. Előny volt valamilyen személyes érintettséget bevinni a munkába, minél több egyedülálló és sajátos kutatást végezni.

Iskolánkból öten adtak a fejünket a versenyre. Történelem (Belančić Kitti - Sarnyai Andrea páros és Nagy Timea) illetve környezetvédelem kategóriában (Fübián Mónika - Mikovics Ágnes páros) végezünk kutatásokat.

TÖRTÉNELEM SEKCIÓ A HORGOSI KAMARÁS ERDŐ VILLÁI

Mi a horgosi Kamarás erdőről és az ott lévő villasorról készítettünk egy kutatómunkát, amely Magyarország első tisztviselő üdülőhelye volt.

Először ismertettük a hely múltját és kialakulásának történetét, majd egy sétára invitáltuk a közönséget, és ezáltal felidéztek a térség régi hangulatát.

Kamarási vasútállomást elhagyva értünk a villasorra, ahol sok szegedi polgár építtetett nyaralót. Az erdőt egy fahídon át lehetett megközelíteni, ahol számos szórakozási lehetőség állt rendelkezésükre a nyaralóknak. Hogy könnyebben bele tudják élni magukat, készítettünk egy makettet is. Miután sétánk végéhez értünk, nagyvonalakban végigfutottunk a

bejárat terület mai arculatán, ugyanis régi varázsát teljesen elvesztette, és nagyon elhanyagolt állapotban van.

Kíváncsiak voltunk, hogy a horgosi lakosság mennyire ismeri Kamarást. Erre a célra egy kérdőívet készítettünk. A begyűjtötteteket elemeztük, és grafikon formájában mutattuk ki az eredményeket.

Egy idézettel búcsúztunk, amely így hangzott: „Próbáld meg idejében meglátni a szépet, mert ami elmúlik, nem jön vissza többé.”

Kutatásunk során segítségünkre volt több horgosi idős polgár, akik történeteikkel színesítették a munkánkat, és Nagygyörgy Zoltán horgosi helytörténész. Felkészítő tanárunk Arančić D. Gyöngyi volt. Ezúton is köszönjük nekik segítségét, és a támogatást. Külön köszönet osztálytársainknak, Szabinak és Walternek, akik a hangtechnikáért feleltek.

Ami tetszett, az a verseny után kapott pizza, mert már nagyon kiéhezünk az a pár óra alatt, míg a többieket hallgattuk.

Ami nem tetszett az az volt, hogy a zsűri nem figyelt a prezentációra, és nem mondta el véleményét, csak kérdéseket tettek fel. A másik pedig, hogy túl sokan voltunk ebben a szekcióban. Túl sok történelmi előadást hallgattunk végig, a miénk pedig inkább volt helytörténeti, mint történelmi.

Belančić Kitti, Sarnyai Andrea (VT4/2)

POLINFO

S DRUGE STRANE NAUKE - TUDOMÁNY

TÖRTÉNELEM SEKCIÓ TANYAI ÉS ZUGISKOLÁK NYOMÁBAN

Tanyai és zugiskolák után kutattam a mai kispiai térség területén 1872-től 2010-ig terjedően.

Ezeket a régi falusi iskolákat lerombolták, és csak a régi diákok – mára már idős bácsik és nénik emlékezetében élnek. A helyi fiatalok nem tudnak rólok semmit. Végeztem velük egy felmérést. A témával, vagyis a saját településük múltjával kapcsolatban kaptak öt kérdést, amire alig néhány helyes válasz született.

Egy kérdőívvel kezdtem hát a kutatást, utána nagyon sok idős bácsival és nénivel beszéltem a témával kapcsolatban. Sokan tudtak érdekes történetekkel és fényképekkel szolgálni. Utána könyvtárakban és levéltárakban jártam. Kiderült, hogy nem minden iskoláról tudok képet szerezni, így saját illusztrációkat és térképeket készítettem a hallott történetek alapján.

A végére úgy érzem, hogy sikerült nagyon sok mindent megtudnom egy olyan témával kapcsolatban, miről nem írnak könyvet, amiről sokan még nem is hallottak, és talán egy kicsit közelebb hoztam a rég elfeledett múltat, a mai rohanó világba.

Köszönettel tartozom mind a nyolc adatgyűjtőnek, kiváltképp Kovács Mária-nak, továbbá a Kanizsai Levéltár munkatársainak, a kispiai Október 10. Általános Iskola munkatársainak és felkészítő tanárunknak Arančić D. Gyöngynek.

KÖRNYEZETVÉDELMEK SEKCIÓ MI IS AZ A PARK?

Szabadka parkosításával foglalkoztunk kutatómunkánk során. 3 hónapig taró munkánk alatt nagyon sok információt tudtunk meg Szabadkáról és zöldfelületeiről. Sokszor érdekes, megdöbbentő dolgokról olvashattunk a levéltárban, vagy egy-egy könyvben ezzel a témával kapcsolatban. Ezek alapján kialakult egy kép bennünk, amit úgy gondoltunk megosztunk másokkal is.

Szerettük volna a lakosság véleményét is megkérdezni a város tereiről és parkjairól, ezért készítettünk egy kérdőívet, melyben érdekes válaszokat olvashattunk...

Az összegyűjtött adatok alapján készítettük el előadásunkat, amely bemutatja, hogy az 1800-as évektől kezdve az 1900-as években át milyen szempontok határozták meg Szabadka zöldfelületeinek kialakítását egészen napjainkig. Majd rámutattunk arra is, hogy mára ezek a helyek elveszítették eredeti funkciójukat, és már csak azok romjai, utánzatai maradtak fenn, átgondolt, a mai fejlődő társadalom igényeinek figyelembevétele nélküli átalakításoktól mentesen. Mindezt a Ciri és Metod park, valamint a Városháza körüli tér (Szabadság tér, Köztársaság tér) példáján mutatjuk be, régi térképek, képek, képeslapok és magunk készített tervrajzok, fényképek segítségével.

A versenyben tetszett, hogy mindenki komolyan fel volt készülve, mindenki örömmel mutatta be, amit nagy odaadással készített. Egyszóval tetszett a lelkesedés.

Nem tetszett, hogy a mi szekciónk zsűrije nem mérte a 10 perc időt, ami a rendelkezésünkre állt, holott előre meg volt szabva, hogy ez nem lehet túlélni. Nem volt igazságos, hogy valaki betartotta az előírt időt, és valaki nem. Nekem is nagyon kevés volt a tíz perc, és sok érdekességet nem mondhattam el, amit szerettem volna, de úgy állítottam össze a mondanivalómat, hogy befejeztem. Úgy érzem, hogy ez így nem volt fér, és nagyon sokáig el is húzódt.

Nagy Timea VT4/2

Felkészítő tanárunknak Dr. Petrik Emese, magyar szakos tanárnő sokat tett azért, hogy színvonalas munkát készítsünk. Szakmai téren sok segítséget nyújtott osztályfőnökünk Szabados Emőke, erdész-mérnök, Pinter Noémi kertész-mérnök, Szabó Ágnes, tájépítész és Ifj. Történelmi Károly, a Városrendezési Hivatal munkatársa valamint a Szabadkai Városi Levéltár és a Szabadkai Köztisztviselők Vállalat munkatársainak. Köszönjük mindannyijuknak az odaadó munkát.

Nekünk nagyon tetszett a verseny, leszámitva, hogy itt-ott akadnak kivételnek a szervezésben

Fübián Mónika, Mikovics Ágnes TP44/8

Iskolánk három csapata közül Nagy Timeának sikerült továbbjutnia az országos döntőre, melyet 2011. március 25-én és 26-án rendeznek meg Békéscsabán, az Andrássy Gyula Gimnáziumban, ahol a hagyományokhoz híven meghatározzák majd a konferencia nagydíjas, első díjas és különdíjas előadásait.

Gondoljatok majd rá, és szurkoljatok neki!

A versenyzők

ARHITEKTURA - ÉPÍTÉSZET

POLIINFO

DÖMÖTÖR TORONY

Szeged legrégebbi műemléke (a Szent Demeter-templom egyetlen megmaradt tornya), a régi templom lebontásakor került napvilágra.

A román alapokon álló gótikus épület alapfalai XI. századi, alsó, román stílusú része XII. századi, felső része a XIII. századból való. 1709-ben még hat ablaksora, emelete volt, ma már azonban csak három. A három emeleten 48 ablak található. 1913-ban döntött a város a lebontásáról, hogy a helyén épüljön fel Foerk Ernő és Schulek Frigyes által tervezett Fogadalmi templom. Nagy viita támadt a Dömötör torony sorsáról, sokan az elbontása mellett kardoskodtak. Megmentése többek közt Móra Ferencnek köszönhető, aki írásaiban erősen győnyölte és „keresztény barbárság”-nak nevezte a torony elbontását.

Juhász Gyula így ír a toronyról:

„A csonka torony nekem is szívügyem. Ez a beszédes emlék túlélte a tatárokat és Mátyás királyt, Dózsa Györgyöt és a törököket, a szegedi boszorkányokat, Dugonicsot, a szabadságharcot és a világháborút. Bennünket is túl fog élni, Szeged szebb lesz, mint volt, és ő, nagy idők tanúja, bizonyoságot tesz ezer esztendő mellett.”

1931-ben felújították és keresztelőkápolnává alakították. A torony belső falát Aba-Novák Vilmos freskói díszítik, melyekkel a művész 1932-ben aranyérmert nyert a pádui egyházművészeti kiállításon.

A torony kovácsoltvas kapuja a keresztény liturgia jelképeivel az emberi élet egyes mozzanatait mutatja be. Ezt a kovácsoltvas ajtót Rehrich Béla tervezte. A Dömötör-torony falában latin nyelvű emléktábla látható. A torony falába ajtót vágtak, föléje kolostorboltozatot emeltek, valamint faragott köveket illesztettek be. A kőbányát ábrázoló domborművet az ajtó fölé illesztették be. Bent keresztelőmedencét állítottak föl.

A torony falán emléktábla áll, amely az eredeti Demeter-templomból maradt meg. A tábla a török elleni harc szegedi tábornoka, Bajalich Ádám családi sírboltjának állít emléket.

A torony gyakran képezi részét a Szegedi Szabadtéri Játékok díszleteinek. Műemlék kategóriába tartozik.

Dömötör torony

Szegedi tér

Rózsa Anikó 11. c., a szegedi festőiskola

POLIINFO

ARHITEKTURA - ÉPÍTÉSZET

ПОГЛЕД НА АРХИТЕКТУРУ У СУБОТИЦИ

Асиметричност композиција, таласасте линије, китњасте детаљи и јарке боје обележје су сецесионистичког стила Суботице.

Последњи уметнички, али и универзални правац, присутан је у свим градовима где је та уметност крајем 19. и почетком 20. века била на врхунцу. Али... Како време пролази, стварају се нови материјали, техника напредује, а са тим и архитектура постаје све богатија. Дошло је време футуризма – „грађена будућности.”

Шта се у нашем малом граду на северу Војводине данас гради? Како је тренутно стање?

Стамбени објекти који личе једни на друге на најбржи и најјефтинији начин враћају новац онима који улажу у градњу. То су оне зграде које ниједан туриста неће приметити, јер су прилично једноставне.

Базен! Он је прича за себе. Наш град још увек није смогао снаге да га изгради. Масивна конструкција опомињуће стоји као споменик небриге за будућност нас младих. Како ће он изгледати, да још увек не знам и преостaje ми да се питам да ли ће изгледати бар приближно добро као пливачки стадион који сам видео на Олимпијским играма у Пекину.

Позориште! Да ли је заиста било неопходно рушење објекта који се тако дивно уклапао у околину? Хоће ли се модерно позориште стопити са старим сецесијским језгром града? Можда хоће, а можда и неће! Јесам за преплитање стилова, ако они не нарушавају првобитан стил. Савремени материјали и нови начини грађеве су нужност и неминовност, како у свету, тако и код нас, али је неопходно очување старих грађевина као дела културне баштине.

Добре идеје у архитектури треба да се спроведу до краја, како би се визије архитектата оствариле и „оживеле.” Завршимо грађевине које смо почели да градимо да нам Суботица, а нарочито центар града, не личи на велико градилиште и стовариште грађевинског материјала!

Kako ће бити изградња позоришта?

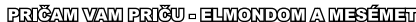
Масивна конструкција базена у изградњи

Иван Шубић AT 2/1

Ines Kujundžić GFT 2/13

Билана Грбић ГФТ 4/7

Nancy Anita GET 1/6

Györfi Marianna AT 3/

SPORT - SPORT

POLIINFO

INTERVJU: VANJA BAČIĆ, DRŽAVNI PRVAK U BOKSU

SPREMAM SE ZA OLIMPIJADU

Vanja Bačić na treningu

Vanja Bačić redovno pohađa Politehničku školu i ide u AT 2/1 odeljenje. Odgovoriće nam na par pitanja vezana za njegov omiljeni sport – boks. Vanja je državni prvak u boksu već pet godina, a trenira u bokserskom klubu Spartak.

Iz kog razloga si se opredelio da treniraš boks?

Od malena se nisam baš pronalazio u timskim sportovima i uvideo sam da je individualnost moja jača strana. Boks je sport koji mi uliva veliku hrabrost i sigurnost gde god da se nalazim.

Da li misliš da je boks nasilan sport i koliko je on, u stvari, opasan?

Boks nije toliko nasilan i surov koliko izgleda. To je plemenita veština zbog svih svojih pravila i nije reč samo o upoređivanju snage, nego konstantno treba koristiti mozak. Boks jeste opasan, jer nije zdravo primati udarce u glavu, ali kada ti se boks uvuče u krv, nema više izlaska.

Gde si sve odlazio na turnire?

Obišao sam mnogo država po Evropi, Rusiju, Ukrajinu, Jermeniju, Mađarsku, Bosnu, Crnu Goru, Nemačku... i, naravno, putovao sam po Srbiji.

Koji turnir ti je najviše ostao u sećanju?

Nemam omiljen turnir pošto mi je najvažnije da boksujem

i na svakom od mečeva steknem novo iskustvo. Nebitno da li sam na treningu ili na meču, to radim sa uživanjem, ali bez emocija. Kada ulazim u ring, ne smem biti ni ljut, ni agresivan, dok je trema, naravno, prisutna.

Da li ti je nekada teško da odvojiš slobodno vreme radi treninga?

Jeste. Ponekad mi je zaista teško. Dešava se da je drugu rođendan, ili da mi se baš taj dan jako izlazi na neku dobru žurku. U takvim situacijama stisnem zube i kažem sebi da će se svaka žurka na koju nisam otišao jednog dana isplatiti, jer sport je put kojim želim da idem.

Kako se dele kategorije u boks?

Postoje starosne kategorije i kategorije po težini. Ja sam u omladinima gde se dele na kilaze od 48 kg, 52 kg, 54 kg, 56 kg, 60 kg, 64 kg, 69 kg, 75 kg, 81 kg, 91 kg, i sve preko 91 kg.

Šta očekuješ i koji su ti planovi u budućnosti ovog sporta?

U martu sam sa ruskom reprezentacijom išao na pripreme u Rusiju. Na tom turniru učestvovali su Kuba, Kazahstan, Uzbekistan, Jermenija, Ukrajina, Gruzija, Srbija i naravno, Rusija kao domaćin.

Na leto sledi Evropsko prvenstvo i naravno, spremam se za Olimpijadu.

Danijla Čistić AT 2/1

POLIINFO

SPORT - SPORT

BOKSZ

BOKS

Az ökölvívás vagy boks a legrégebbi olimpiai küzdősportok egyike. Az ókori görög ökölvívás eredete a Krisztus előtt 8. századra nyúlik vissza. Az ökölvívó versenyek az ókori Görögországban, illetve a görög városállamok sportéletében jelentős szerepet foglalt el, és része volt az ókori olimpiai játékok programjának is.

A mérkőzéseket szorítóban rendezik. A szorító négyzet alakú, amelyet négy, megfelelően a talajhoz rögzített oszlopon kifeszített kötél sor határol. Kötelező felszerelések: bokszkesztyű, fogvédő, mélyítés védő. Űtni csakis a kesztyű elűlő, párnázott részével szabad. Ez az ún. ütőfelület.

A fejdő sokáig kötelező felszerelés volt, ám a pekingi olimpia óta már nem az. A fejdő egyéni formára alakított A szorító sarka színétől függően piros vagy kék színű. A versenyzőknek fogvédő viselése kötelező. A fogvédő formára alakított. A küzdelem alatt tilos a fogvédő szándékos eltávolítása.

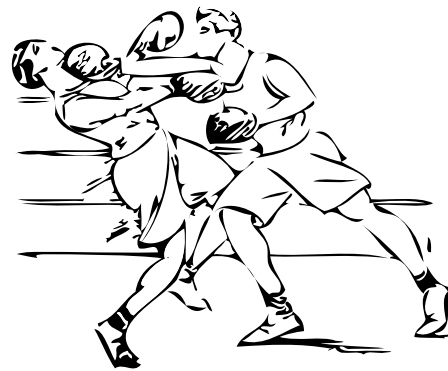
A versenyzőknek könnyű magas szárú cipőt, zoknit, nadrágot és trikót kell viselniük. Az öv vonalát 10 cm széles rugalmas öv viselésével kell jól láthatóvá tenni.

A versenyzőket 11 súlycsoportba sorolják (nehézsúly, középsúly, váltósúly, nehézsúly stb.). A versenyzőknek minden súlycsoportban a verseny első napján mérlegelniük kell.

Tarthatók 3×3 perces, 4×3 perces vagy 6×2 perces menetek. Minden esetben a menetek között 1 perces szünetet kell tartani.

A valaha élt top 10 bokszolók :

Oscar De La Hoya, Sugar Ray Leonard, Jack Dempsey, Jack Johnson, Jim Braddock, Joe Louis, Rocky Marciano, Roberto Duran, Muhammad Ali, Sugar Ray Robinson/

-Na času nije Milić Gavrančić. On znate trenira boks I predstavljaje našu školu u ovoj plemenitoj veštini...

- A, i to mi je nake plemenita veština, bi je se s drugima, daču jedni na druge, guraju se, dodiruju onim znojnim telima.

citat iz filma "Lajanje na zvezde"

Iako boks deluje kao veoma grub i nasilnički sport gde se samo "biju jedni sa drugima" i "guraju znojnim telima", boks je zapravo prava veština u kojoj je potrebna izuzetna kondicija kao i velika snaga uma i tela. Nije lako izdržati sve te broje udarce, boriti se i ne pasti. Ipak, sav taj bol se na kraju isplati, o čemu mogu da posvedoče Majk Tajson, Šugar Rej Robinson, Oscar De La Hoya i onaj nepobedivi Muhamed Ali. Čar ovog sporta je uspeti nemoguće, pobediti najboljeg, i biti najjači među najjačima, a do toga se dolazi samo redovnim i naporim svakodnevnim treninzima.

Kada pričamo o boks, mnogima prvi na pamet padne Roki Balboa koji predstavlja savršenog borca, koji se kroz naporan trening, sam digno do vrha. To predstavlja san i nadu naših boraca-trenirani da bi postao najbolji, a kad dodje vreme, to i pokazati.

Bartolot Balice AT32

Mladen Konkolj GFT47

POLIINFO

MOJE SELO VESELO - ÉN VIDÁM FALUCSKÁM

GUNARAS

Végre újra péntek. Az autóbán tülök és hazafelé tartok. A testem ugyan fáradt, de a lelkem szármával, hogy ismét haza mehetek.

Az utazás során elcsúszdítottam, de Gunaras határában kikapartantak a szemeim. Ismerős, kedves vidék ez nekem. Már messziről látom Gunaras tábláját. Ez a név igen árulkodó, azért lett a falu neve Gunaras, mert régen igen sok lud és gúnár volt itt. Rengeteg legelő rész volt a falu körül, ahova ki tudtak hajítani a libákat. Akkoriban még csak két utcából állt a falu. Ezen a vidéken három nagygyűző élt: Engelmann, Radics és a Hemezev család. Ők sok parasztot alkalmaztak, és hogy helyhez bírják kötni őket, kis földrészeket adtak nekik, így alakult meg tehát Gunaras. Nem mesze innét még mindig áll az Engelmann kastély, amiről ugyan ellopják az ablakokat és az ajtókat, de a falak még mindig állnak és a tőle is megvan. Körülötte régen szépen rendezett tarva gyönyörű park volt, ami ma már csak füves terület. Mellette van egy későbbi időkben kialakított mesterséges tó. Engelmann parkjában minden évben majálisozást tartanak. Sok faluból jönnek ide fiatalok és idősök egyaránt. En is sok majálisra töltöttem itt, és mindig érdekesnek találtam a romos épületet, ami ma már gazdátlanul áll. Közben tovább haladtunk a kocsival a főútnak és egyszer csak megpillantam a szélmalmost, ami Gunaras ékessége volt, de mára már elhanyagolták. Egy omladozó épület, ami még is valami különleges érot áraszt és rengeteg titkot őriz a régi időről. Bár csak megkérdezhettém tőle milyen volt az élet régen a faluban, biztos rengeteget tudna mesélni, de mivel hallgat, mástól kell segítséget kérnem. A nagyapám is itt nőtt fel Gunarason, és rengeteget mesélt a régi életéről, amit kicsiként szívesen hallgattam. Sajnos most már csak az emlékeimre hagyatkozhatok, hisz ő már nem tud segíteni. 1870-ben már állt a falu és egyre gyarabodott. Lassacskán az emberek igényt tartottak egy templom építésére, hisz a legközelebbi templom is igen messze volt, és a szegényebb emberek nem engedték meg maguknak, hogy ellátogassanak oda. Végül 1924-ben elkezdtek építeni a templomot, ami 1925-re el is készült. A falutól kicsit távolabb a szántóföldeken épült, a környező területet később beépítették és összekötötték Ogúnarassal. Az utcák mind derékszögben metszik egymást. A faluban iskola is működött, ami először négy éves volt, majd később nyolcra

valtoztatták. Az első nyolc osztályt végző generáció 1956-ban fejezett. 1957-ben fejezték be a mai iskola épületét, ami a szélmalomnak din bekegyezkedik el. Mig ez kész nem lett, addig egy másik épületben folyt a tanítás. Az iskola építése előtt még 1941-ben készült el a községháza, és 1952-ben megtörtént a falu villamosítása, ami a lakosokat is felvillanyozta, mert ebben az évben igen sok gyermek született. 1953-ban postát építettek, majd egészségházat. Szép lassan fejlődött a falu. Arról is tudomásom van hogy egy kis vasút haladt végig Gunarason, Kishegyestől Völgyi. Árú szállításra használták, főleg cukorrépiára. A gyerekek szívesen futottak vele versenyt, mert igen lassan dőcögött. Mára a kisvasútnak semmi nyoma, csak az idősök őrzik az emlékeikben. Önkéntes tűzoltós egyesület is működik, és hosszú dicsőséges múltja tekint vissza. 1925-ben alakult, és már akkor sok versenyen vett részt. 1984-ben országos szinten második helyet értek el a tűzoltóink! 1985-ben Ausztriában a nemzetközi versenyen pedig a gunarasi lány csapat képviselte egész Jugoszláviát. Azóta is tart a siker, és sok versenyt nyertek. A falunak kultúrothonja is volt, amit mára diszkóvá alakítottak át. Mikor még általános iskolás voltam, sokfelől jöttek ide a fiatalok bulizni, azonban manapság már nem ilyen felkapott, de azért még nehanapján szívesen lejárnak találkozni a régi ismerősökkel. Művelődési egyesület is működik nálunk, és színjátzó csoport is már régóta van. Nagyapám fiatal korában színjátzózott, és mindig örömmel mesélte, mennyire szerették a falusiak az előadásukat. Mikor felsős voltam, én is jártam színjátzóira, majd mikor a mi generációnk kikerült a faluból, az akkori kis ötédekesek vették át a helyünket. A falunkban sajnos már nem olyan sok a fiatal, mint régebben. Már minden tagozatból csak egy osztályt nyitnak 16-20 gyerekkel. Azért most is igyekszünk fejlődni. 2006-ban címet akartak csinálni a falunak, és pályázatot adtak ki a legjobb ötletért, amre birtki jelentkezhetett. A nyertes címet egy gúnárt ábrázolt, hátterben a szélmalommal, bizakalással és a magyar zászló színeivel, hisz falunkban csak magyarok élnek, egy két kivétellel. Ugyanebben az évben adták át a faluházat is, ami 50-60 fő befogadására alkalmas, és rendezvényeket lehet benne tartani. A faluház körüli tere szépen megcsinálták. Készítettek egy szabadtéri színpadot is, ahol a falunapot szokták tartani. Minden évben készítenek a diákok egy kis műsort, a környező falvakból is jönnek asszonykórusok, népzenezők és vendégszerelő is szokott érkezni. Ellátogatott már hozzánk Dér Heni, Nagy Ferő és a Zanzibár is. A falunap általában tűzijátékkal zárul. Ékessége a falunak még, hogy van egy kis szőlőkútunk a faluház előtti téren, tetején egy Gúnárral.

Még a falu történetén elmélkedtem szép lassan haza érkeztünk. A kocsiból kiszállva boldogan szívom be a friss levegőt. Piciny faluban élek ugyan és általában amerre csak megyek, senki nem hallott még róla, de ettől függetlenül én nagyon szeretem. Mindig jó hazajönni. Itt friss levegő, kis utcák kedves emberek és szép élmények várnak.

Györfi Dorottya AT 3/2

TAVANKUT

Malo mesto u kome živim zove se Tavankut. Smešteno je na krajnji sever Bačke i okruženo prelepim voćnjacima i žitnim poljima.

Tavankut je selo koje ima svoju lepotu i dugu i bogatu istoriju. Svaka ulica, svaki pedelj zemlje posedca na vredne i marljive seljake koji neguju tradiciju i običaje svojih predaka. Na svakom koraku su ulice moga sela ispunjene ljubavlju svojih meštana koji, zaokupljeni teškim radom, ne ulažu previše u lepotu življenja.

Tavankut je okruženo velikom šumom koja je posadena još u doba Marije Terezije, austrougarske carice, koja je šumom zaštitila kretanje peska ka naselju. U okolini šume je spomenik *Nemirna ravnic*a, podignut u znak sećanja na žrtve Drugog svetskog rata. U samom centru sela je crkva *Sve Isusovo*, pored koje se nalazi park u kom mladi imaju svoj kutak za šetnju i odmor.

U Tavankutu se doskora moglo lepo i veselo živeti, ali novo vreme donelo je mnogo briga današnjim seljacima koji sa zabrinutošću razmišljaju o budućnosti svoje dece. Nekada su tu bile velike i uspešne firme, kao što su *Medoproduct* i *Ilycom*, a danas su tu samo ostaci nekadašnjeg uspešnog poslovanja.

U Tavankutu vredno rade voćari i seljaci i svoje proizvode s ponosom izlažu i na stranom tržištu. S ljubavlju i sada obilazim dvorište svoje nekadašnje škole *Marija Gubee* koja nas je pripremlala za budućnost. Nekada sam bila ponosna na svoje lepo i bogato selo, a sada s tugom prolazim kroz njega, jer vidim da sve više propada i sve manje mladih ostaje na ovom ognjištu. Kako zaustaviti vreme koje nemilosrdno uništava prirodu i lepotu sela, u kom ljudi nemaju više snage i volje da se bore za njega?

Volim svoj Tavankut i ponosna sam na njegove vredne meštane i nadam se da će mladi ljudi, uprkos svemu, smći snage da nastavie da se bore za ono što su stvorili njihovih preci i da će ostati u ravnicu i koju su ukorenjeni.

Vedrana Kaplanić GFT 1/13

Malom, Gunaras

Libatér, Gunaras

Tavankutska zemlja

Crkva u Tavankutu

Tavankut

